

Doel- en doelgroepbereiking van subsidies in de gemeente Hengelo

Een bacheloropdracht in opdracht van de rekenkamercommissie Hengelo

Door: Leon Heuzels
Student Bestuurskunde
Universiteit Twente

Begeleiders: Dr. Jörgen Svensson
Prof. Dr. Nico Groenendijk

Begeleider extern: Mr. Roel Plomp

UNIVERSITEIT
TWENTE.

Voorwoord

Dit rapport is een eindopdracht in het kader van de bacheloropleiding Bestuurskunde aan de Universiteit Twente. Deze bacheloropdracht is geschreven in de periode van maart tot en met augustus 2012 en het onderzoek is uitgevoerd voor de rekenkamercommissie van de gemeente Hengelo. Graag zou ik, voordat u als lezer begint met het lezen van dit eindverslag, nog een aantal personen willen bedanken voor de moeite en tijd die zij hebben gestopt in het begeleiden, aanleveren van informatie of anderszins helpen van ondergetekende gedurende bovengenoemde periode.

Allereerst wil ik mijn eerste begeleider van de Universiteit Twente, dr. Jörgen Svensson bedanken voor de feedback die ik heb gekregen bij eerder ingeleverde conceptversies en het aanbieden van deze bacheloropdracht. Ten tweede wil ik graag prof. dr. Nico Groenendijk bedanken voor het meelesen en de daar uit volgende feedback tijdens de afrondende fase van deze bacheloropdracht. Als laatste wil ik graag de medewerkers bij de gemeente Hengelo, met in het bijzonder mr. Roel Plomp en de medewerkers van het gemeentelijk archief, bedanken voor het wegwijs maken binnen de gemeente Hengelo, het aanbieden van een werkplek en het aanleveren van alle benodigde informatie voor de uitvoering van deze opdracht. Ik hoop dat de gemeente Hengelo goed gebruik kan maken van de bevindingen gedaan in dit onderzoek.

Enschede, augustus 2012

Leon Heuzels

Samenvatting

Het doel van deze bacheloropdracht is het evalueren van doel- en doelgroepbereiking van subsidies verstrekt door de gemeente Hengelo. De onderzochte subsidies zijn subsidies verstrekt op het gebied van cultuur, maatschappij en welzijn. De kern van het onderzoek is het beantwoorden van de volgende hoofdvraag:

“In hoeverre bereiken de gemeentelijke subsidies in Hengelo de beoogde doelgroepen en in hoeverre dragen zij bij aan het bereiken van de verschillende met de subsidies beoogde doelen?”

Het beantwoorden van deze vraag is gedaan door het uitvoeren van een onderzoek onder 20 verschillende gesubsidieerde organisaties in de gemeente Hengelo. Hierbij is er een documentanalyse uitgevoerd om uit te zoeken welke subsidies zijn verstrekt en vervolgens is er met behulp van een vragenlijst aan de organisaties en een documentanalyse van jaarverslagen uitgezocht welke activiteiten zijn georganiseerd en wat het resultaat hier van was. De theoretische basis van dit onderzoek bestaat uit definities van subsidies die zijn opgesteld door Mol (2008) en een model bestaande uit twee theorieën van Bressers (2003) en Mol (2008). Dit model geeft weer hoe subsidies worden verstrekt, van het punt van het opstellen van subsidiedoelen en –voorwaarden tot het evalueren van de resultaten van georganiseerde activiteiten. De resultaten van het onderzoek zullen vergeleken worden met het theoretische model en aan de hand daarvan zullen conclusies en aanbevelingen worden gedaan ten aanzien van het subsidiebeleid in de gemeente Hengelo.

Uit het onderzoek is gebleken dat subsidies binnen de gemeente Hengelo slechts voor een gedeelte getoetst kunnen worden. Dit komt doordat bij een deel van de verstrekte subsidies geen doelen worden opgesteld. Daar waar er wel doelen zijn opgesteld is gebleken dat niet alle subsidiedoelen ook daadwerkelijk worden behaald door de organisaties. Hoewel de doel- en doelgroepbereiking van de verstrekte subsidies slechts ten dele getoetst kan worden, en gebleken is dat waar het wel mogelijk was niet alle doelen werden behaald, geven de onderzochte organisaties wel aan dat de ontvangen subsidies noodzakelijk zijn voor het voortbestaan van de vereniging of stichting en de daaraan verbonden georganiseerde activiteiten.

Op basis van de conclusies zijn er aanbevelingen gedaan met betrekking tot de subsidieverstrekking van de gemeente Hengelo. Er zijn aanbevelingen gedaan met betrekking tot het opstellen van doelen, het ontwerpen van kaders voor subsidieverlening en de wijze van verantwoording van gesubsidieerde organisaties. In de bijlagen zijn de onderzoeksresultaten opgenomen, samen met een aantal subsidieprogramma's en bijbehorende subsidiedoelen en de vragenlijst welke naar de organisaties is verstuurd.

Inhoud

Voorwoord	1
Samenvatting.....	2
1. Inleiding.....	4
1.1. Doelstelling	4
1.2. Probleemstelling	5
2. Theoretisch kader	6
2.1. Subsidietypen.....	6
2.2. Subsidietraject.....	7
2.3. Conclusie.....	9
3. Onderzoeksmethoden.....	11
3.1. Respondenten	11
3.2. Dataverzameling.....	13
3.3. Conclusie.....	14
4. Onderzoeksresultaten.....	16
4.1. Subsidieaanvraag en opgestelde beleidsdoelen	16
4.1.1. Subsidieprogramma's	17
4.1.2. Subsidiedoelen	18
4.2. Georganiseerde activiteiten	20
4.3. Doelgroepen van subsidies.....	22
4.4. Doelbereiking van subsidies	26
5. Conclusies en aanbevelingen.....	31
5.1. Conclusies	31
5.2. Onderzoeksvraag	33
5.3. Aanbevelingen	34
Bibliografie	36
Bijlage 1: Subsidieaanvragen onderzochte organisaties in 2010	37
Bijlage 2: Subsidieprogramma Allochtonenorganisaties Hengelo.....	40
Bijlage 3: Doelen van het subsidieprogramma Amateurkunst 2010	44
Bijlage 4: Georganiseerde activiteiten met behulp van verstrekte subsidies	45
Bijlage 5: Inkomsten van organisaties.....	51
Bijlage 6: Doelbereiking van subsidies	54
Bijlage 7: Afwijking subsidieaanvraag en verantwoording	56
Bijlage 8: Vragenlijst voor organisaties	58

1. Inleiding

1.1. Doelstelling

Subsidies vormen een grote uitgavenpost voor Nederlandse overheden op verschillende niveaus, maar in hoeverre vindt er een evaluatie plaats of de verstrekte subsidies wel goed worden besteed en daadwerkelijk bijdragen aan het beoogde maatschappelijk effect? In 2011 heeft de Algemene Rekenkamer een dergelijk onderzoek uitgevoerd met als onderwerp de in 2010 verstrekte subsidies van de Rijksoverheid. Naast de vraag of subsidiegelden effectief zijn besteed is ook gekeken naar of er wel adequaat is gereageerd op negatieve evaluaties van subsidieregelingen.

In het rapport over subsidie-evaluaties kwam de Algemene Rekenkamer (Algemene Rekenkamer, 2011, p. 5) tot de conclusie dat subsidies over het algemeen gebrekkig op effectiviteit worden geëvalueerd. Met andere woorden: helpen de subsidies bijdragen aan het beoogde maatschappelijke effect? Hierdoor blijft veelal onbekend of subsidies effectief zijn en/of bijdragen aan het gewenste effect. Uit deze conclusie wordt herleid dat er daardoor een risico ontstaat tot het nemen van beslissingen over het al dan niet voortzetten van een subsidieregeling op basis van onjuist, onvolledige en/of niet-onderbouwde informatie (Algemene Rekenkamer, 2011).

Ook op gemeentelijk niveau spelen subsidies een grote rol binnen het uitgavenpatroon van de gemeente. De rekenkamercommissie van de gemeente Hengelo wil derhalve onderzoek doen naar in hoeverre subsidieregelingen van de gemeente Hengelo bijdragen aan het behalen van gemeentelijke doelstellingen en hoe veel deze regelingen bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van het leven van Hengelose burgers. Daarnaast is de rekenkamercommissie benieuwd welke Hengelose burger van de subsidies profiteert. Zijn dit de “rijke” Nederlandse kinderen van de hockeyclub of zijn dit de Marokkaanse jongeren bij een buurthuis? De subsidies hebben betrekking op het terrein van cultuur en welzijn. Om tot een goede conclusie te komen zijn daarom verschillende facetten van de subsidieregelingen onderzocht.

Aan de hand van de conclusies van het onderzoek zijn er aanbevelingen ten aanzien van het subsidiebeleid van de gemeente Hengelo gedaan. In het kort worden de doelstellingen van het onderzoek als volgt worden samengevat, dit onderzoek zal:

- Een overzichtelijke weergave presenteren van verstrekte subsidie op het gebied van cultuur en welzijn aan kleinschalige subsidieontvangers binnen de gemeente Hengelo;
- In kaart brengen welke activiteiten zijn georganiseerd met behulp van verstrekte subsidies;
- In kaart brengen welke doelgroepen worden beoogd bereikt te worden met behulp van verstrekte subsidies;
- Vaststellen in hoeverre de verstrekte middelen hebben bijgedragen aan gemeentelijke doelstellingen op het gebied van cultuur en welzijn dan wel het behalen van de voorwaarden van de subsidie;
- Aanbevelingen doen aan de gemeente Hengelo ten aanzien van haar subsidiebeleid.

In de volgende hoofdstukken wordt er verder ingegaan op de probleemstelling met bijbehorende onderzoeksvragen, het theoretisch kader, de methoden en technieken voor het verzamelen en verwerken van gegevens, de uiteindelijke resultaten, conclusies en aanbevelingen.

1.2. Probleemstelling

Zoals de Algemene Rekenkamer (2011, p. 10) concludeert bij het onderzoek naar evaluaties van subsidieregelingen van het Rijk kan het nalaten van het uitvoeren van een subsidie-evaluatie leiden tot het nemen van onjuiste en/of niet-onderbouwde beslissingen over verstrekte subsidies en subsidieregelingen. Aangezien het bij subsidieregelingen publiek geld betreft en er uiteindelijk verantwoording moet zijn ten aanzien van het uitgeven van deze financiële middelen geeft de Algemene Rekenkamer aan dat het wenselijk is om subsidieregelingen te evalueren teneinde bovenstaande problemen te voorkomen en meer in zijn algemeenheid duidelijkheid te verschaffen.

Binnen de doelstelling van het onderzoek wordt de volgende hoofdvraag geformuleerd die antwoord geeft op in hoeverre binnen de gemeente Hengelo subsidies effectief zijn en bijdragen aan doelstellingen, beoogde doelgroepen bereikt worden en welke groepen profiteren van de subsidies:

“In hoeverre bereiken de gemeentelijke subsidies in Hengelo de beoogde doelgroepen en in hoeverre dragen zij bij aan het bereiken van de verschillende met de subsidies beoogde doelen?”

Om een goed antwoord op deze hoofdvraag te kunnen geven zal deze hoofdvraag stap voor stap uiteengelegd worden aan de hand van een aantal deelvragen. Allereerst is er gekeken naar de verstrekte subsidies en welke doelen hiermee beoogd worden, daarna is er gekeken naar wat voor een activiteiten de (kleinere) gesubsidieerde instanties en organisaties ondernemen met de ontvangen financiële middelen en vervolgens is onderzocht in hoeverre doelgroepen bereikt worden en in welke mate de ondernomen activiteiten bijdragen aan het beoogde doel van de subsidies. Dit leidt tot het formuleren van de volgende vier deelvragen:

1. Welke subsidies worden door de gemeente Hengelo verstrekt aan welke instellingen en met welke doeleinden (doelgroepen en beleidsdoelen)?
2. Aan welke activiteiten besteden de instellingen de ontvangen subsidies?
3. In hoeverre profiteren verschillende categorieën van de Hengelose bevolking van de verstrekte subsidies?
4. Welke bijdragen leveren de gesubsidieerde activiteiten aan de doelbereiking en doelgroepbereiking van de subsidies?

Door het beantwoorden van deze deelvragen is de centrale probleemstelling van het onderzoek beantwoord.

2. Theoretisch kader

Verschillende overheden geven elk jaar voor vele miljarden euro's uit aan subsidie, onder andere ter ondersteuning van allerlei semi-publieke en private organisaties en instellingen die een zekere maatschappelijke waarde toevoegen. De definitie van Mol (2008) ten aanzien van subsidiëring houdt in dat door een subsidiërende instantie middelen worden overgedragen aan een gesubsidieerde instelling, met het oog op bepaalde door de instelling te verrichten activiteiten, maar zonder dat deze activiteiten als een aan de subsidiënt geleverde tegenprestatie kunnen worden beschouwd. Deze (financiële) ondersteuning is wenselijk omdat veelal deze organisaties en instanties niet kunnen voorzien in hun eigen onderhoud. Hoewel zij wel een positief maatschappelijk effect beogen te halen en daarmee ook een taak van de overheid op zich nemen kunnen zij uiteraard niet zoals de overheid op redelijk eenvoudige wijze inkomsten genereren (Mol, 2008, p. 213), met als meest in het oog springende voorbeelden de kunst- en cultuursector en welzijnsinstanties als buurthuizen en jeugdcentra. Een andere reden waarom financiële ondersteuning wenselijk kan zijn is dat 'productie' op afstand van de overheidsorganisatie tegenwoordig veelal ook ten behoeve van de kostenefficiëntie van de productie nagestreefd wordt. De uitbesteding van activiteiten met als oogpunt een positief maatschappelijk effect wordt voor een doelmatige uitvoering ervan vaak bevorderlijk geacht. Het idee erachter is dat uitvoering van activiteiten ten behoeve van de maatschappij niet meer door de complexe politiek-bureaucratische besluitvorming – welke de overheid in het algemeen kenmerkt - uitgevoerd worden, maar door organisaties die een bepaalde mate van zelfstandigheid bezitten, wat ten goede zou moeten komen aan de effectiviteit en doelmatigheid van de activiteiten gericht op een maatschappelijk belang (Mol, 2008, p. 214).

2.1. Subsidietypen

Subsidies kan men onderverdelen in zogenaamde versluierde subsidies en zichtbare subsidies. Versluierde subsidies zijn subsidies die normaliter niet in de financiële administratie van de subsidiënt terug te vinden zijn. Versluiting vindt meestal plaats door een verstrekking in natura, accommodaties kunnen dan gratis voor gebruik worden gesteld, er kan administratieve ondersteuning worden verleend zonder dat deze in rekening wordt gebracht et cetera (Mol, 2008, p. 215). Mol (2008) noemt ook het verlenen van belastingfaciliteiten aan bijvoorbeeld kerkgenootschappen als een voorbeeld van versluierde subsidie.

Zichtbare subsidies zijn in tegenstelling tot versluierde subsidies wel te herleiden uit de financiële administratie van een gesubsidieerde instantie. Zichtbare subsidies zullen over het algemeen vooraf vastgesteld worden voor een gesubsidieerde instelling. Aan de ene kant kan de subsidiënt de subsidie op declaraties van de werkelijke kosten baseren, het zogeheten declaratiestelsel. Aan de andere kant kan het subsidiebedrag aan de hand van een voorcalculatie van de kosten worden vastgesteld, budgetsubsidie (Mol, 2008, p. 216). Teneinde de kosten van eventuele declaraties niet de pan uit te laten rijzen kan in het geval van een declaratiestelsel een maximumbedrag ingesteld worden. Door een (financiële) afbakening kan een nauwkeurige omschrijving van betrokken activiteiten geleverd worden. Indien er sprake is van een budgetsubsidie worden kosten die komen kijken bij het opstellen van het afbakenen en de taakomschrijving van het declaratiestelsel vermeden (Mol, 2008, p. 216). Daarnaast wordt vooraf ook zekerheid verschaft over de omvang van de rechten en plichten van subsidiënt en gesubsidieerde. Budgetsubsidie kan geschieden op basis van normvergoedingen voor prestaties of activiteiten, op basis van subsidie van goedgekeurde plannen en subsidie op basis van toegestane middelen.

2.2. Subsidietraject

In de vorige paragraaf staat beschreven wat en waarvoor subsidies zijn en in welke vormen van subsidieregelingen zij zich kunnen voordoen. De evaluatie van deze regelingen kan in een kader worden geplaatst van indicatorensystemen die worden beschreven in het 'value-for-money'-model beschreven door Mol (2008, p. 242). De 'value-for-money'-analyse bekijkt onder andere in hoeverre geïnvesteerd publiek geld zich terug betaalt in maatschappelijke baten. Het 'value-for-money'-model bestaat uit een drietal indicatoren. Dit zijn inputindicatoren, outputindicatoren en effectindicatoren. Het model begint met de kosten die gemaakt worden door de subsidieverstrekker, in dit geval de gemeente Hengelo, aan de subsidieontvanger zodat deze activiteiten kan organiseren. Op basis van deze kosten kunnen een aantal inputindicatoren worden opgesteld:

- Hoe veel subsidie is er verstrekt aan de betreffende organisatie?
- Welke activiteiten wil de subsidieontvanger organiseren met behulp van de subsidie?
- Wat is de doelgroep van deze activiteiten?

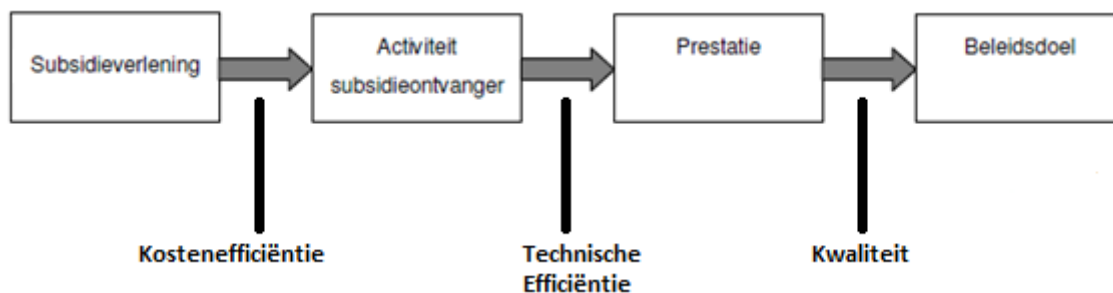
Het ontvangen van de subsidie en het daarop organiseren van activiteiten door de subsidieontvanger zijn de volgende stap in het model. De activiteiten hebben gezorgd voor een bepaalde prestatie. Hierbij komen ook eventuele andere inkomsten van de subsidieontvanger om de hoek kijken, het kan zijn dat de subsidie misschien helemaal niet noodzakelijk bleek te zijn. Dit wordt weergegeven in de volgende outputindicatoren:

- Welke activiteiten zijn georganiseerd met behulp van de subsidie?
- Hoeveel deelnemers waren er bij deze activiteiten?
- Heeft de subsidieontvanger nog andere inkomsten naast de ontvangen subsidie?
- Leveren de activiteiten zelf nog opbrengsten op voor de gesubsidieerde organisatie?

Daarop zou het resultaat moeten leiden tot het al dan niet behalen van eerder opgestelde beleidsdoelen van de gemeente, met andere woorden de effectindicatoren:

- Zijn de opgestelde doelen behaald?
- In hoeverre heeft de verstrekte subsidie bijgedragen aan de doel- en doelgroepbereiking?
- Op welke wijze is er verantwoording afgeleverd aan de subsidiërende organisatie?

Het indicatorensysteem wordt nader uitgelegd aan de hand van een voorbeeld. Dit voorbeeld omvat een onderzoeksmodel van een subsidie evaluatieonderzoek, uitgevoerd door de Randstedelijke Rekenkamer te Utrecht (2012, p.21).

Figuur 1: Subsidietraject onderzocht door Randstedelijke Rekenkamer Utrecht (2012, p.21) binnen het 'value-for-money'-model van Mol (2008)

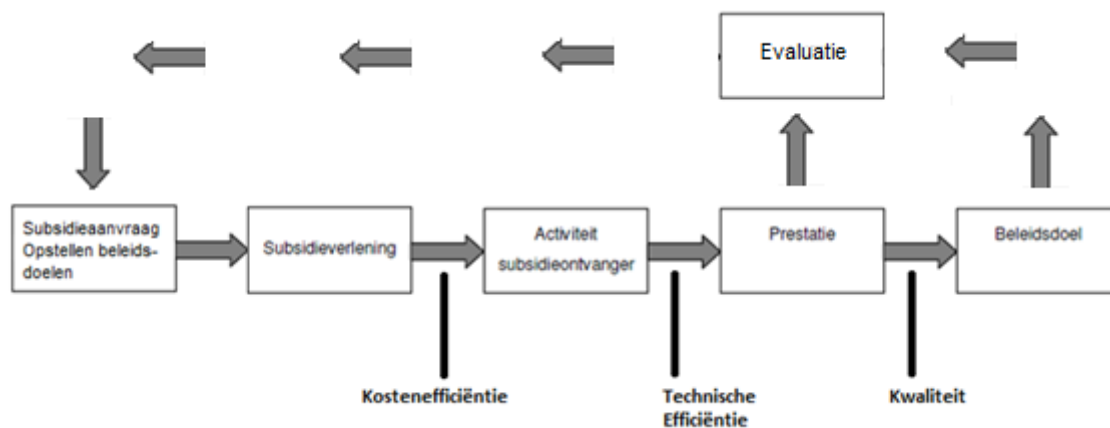
In de bovenstaande figuur kan met het onderzoeksmodel van de Randstedelijke Rekenkamer de theorie beschreven door Mol (2008) worden geïllustreerd. Nico Mol (2008, p. 242) legt dit het schema uiteen in drie componenten, hier aangegeven met de pijlen. De eerste pijl is de relatie tussen kosten en input, die zich vertalen in de inputindicatoren. Mol (2008) omschrijft deze relatie ook wel als de kostenefficiëntie. De tweede pijl is er de relatie tussen de input en de output, de outputindicatoren die door Mol (2008) worden omschreven als de technische efficiëntie. De derde pijl is er de relatie tussen output en effect, oftewel in hoeverre hebben de resultaten van de activiteiten bijgedragen aan het behalen van opgestelde beleidsdoelen, met andere woorden: de effectindicatoren in het model. Dit wordt ook wel omschreven als de kwaliteit van de output.

In het bovenstaande model ontbreekt echter een deel van het subsidietraject, namelijk het opstellen van de beleidsdoelen. Het opstellen van beleidsdoelen en andere subsidieafspraken hebben een grote invloed op het uiteindelijke resultaat van de verstrekte subsidie. Onderzoeken in opdracht van de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland hebben uitgewezen dat subsidies moeilijk geëvalueerd kunnen worden zonder goed opgestelde criteria in beleidsdoelen (Rekenkamercommissie Alkmaar, 2005) en dat de formulering van doelstellingen samenhang heeft met de mate waarop een subsidiërend orgaan grip heeft op de uitvoeringspraktijk van de verstrekte subsidies (Molenschot & Oostdijk, 2004). Daarom zal aan het bovenstaande model een vijfde onderdeel worden toegevoegd, het moment van subsidieaanvraag en het opstellen van beleids- en subsidiedoelen. Door het moment van subsidieaanvraag toe te voegen kan geeft dat ook een betere fundering voor het evalueren van het subsidiebeleid. Met het aanvullen van het model met de beleidsdoelen kunnen de volgende indicatoren worden toegevoegd aan het model:

- Welke doelen dienen behaald te worden met het verstrekken van de subsidie?
- Zijn er voorwaarden verbonden aan het verstrekken van de subsidie?

Bressers (2003, p. 91) geeft ook aan dat het belangrijk is om bij het ontwerpen van beleid bij het formuleren van de beleidsdoeleinden te beginnen. Een van de argumenten van Bressers is dat evaluaties beter op systematischer wijze vanuit beoogde gevolgen (doeleinden) op zoek kunnen gaan naar potentiële oorzaken (middelen) dan andersom. Deze redenering van Bressers (2003, p. 91) kan goed worden toegepast worden op subsidieverstrekking. Indien er een bepaald resultaat uit een subsidieregeling komt hoeft dat nog niet direct te zeggen dat dit ook in eerste instantie het beoogde effect was, aangezien de beleidsdoeleinden niet in het model zijn opgenomen. Het ontbreken van doeleinden leidt ertoe dat er dus niet goed geëvalueerd kan worden.

De toevoeging van Bressers (2003) aan het model van Mol (2008) leidt dan tot het volgende model:

Figuur 2: Opstellen van beleidsdoelen en subsidieaanvraag als onderdeel van het value-for-money model naar Bressers (2003) en Mol (2008).

2.3. Conclusie

Subsidies komen in veel verschillende vormen voor. Allereerst kan er een onderscheid gemaakt worden tussen zichtbare en versluierde subsidies. Versluierde subsidies zijn financiële regelingen van subsidiërende organisatie tot een gesubsidieerde organisatie welke normaliter niet in de financiële administratie van de beide organisaties terug te vinden zijn. Dit in tegenstelling tot zichtbare subsidies, welke wel terug te vinden zijn in de financiële administratie. Subsidiering kan geschieden op basis van declaraties, al dan niet beperkt door een maximumbedrag, in een declaratiestelsel of door budgetsubsidiering. Budgetsubsidiering kan geschieden op basis van normvergoedingen voor prestaties of activiteiten, op basis van subsidiëring van goedgekeurde plannen en subsidiëring op basis van toegestane middelen. Om een subsidie goed te kunnen evalueren zal dus duidelijk moeten zijn of er sprake is van versluierde subsidie en om welke type subsidie het gaat.

Subsidieverstrekking is in beeld gebracht met een model. In dit model is er allereerst is er sprake van het opstellen van beleidsdoelen en de subsidieaanvraag voor een activiteit die er voor moet zorgen dat het beleidsdoel behaald wordt. Vervolgens is er sprake van de subsidieverlening, gevolgd door de organisatie van een activiteit met behulp van de verleende subsidie. De activiteit leidt dan tot een bepaalde prestatie, wat zowel negatief als positief kan uitvallen. De prestatie van de activiteit heeft tot gevolg het al dan niet behalen van de eerder opgestelde beleidsdoelen.

De evaluatie in dit model is de terugkoppeling van behaalde prestaties en beleidsdoelen naar het punt van het opstellen van beleidsdoelen. Het centrale thema daarin is in hoeverre beleidsdoelen worden behaald door de verstrekte subsidie. Hierop kunnen beleidsmakers eventueel reageren door andere voorwaarden aan de subsidie te stellen of beleidsdoelen aan te scherpen, zodat de subsidies een beter effect hebben. Om goed te kunnen evalueren is het van belang dat elk facet van het model wordt belicht en onderzocht wordt. Indien een van de onderdelen van het subsidietraject niet duidelijk of niet goed geregeld is kan dit gevolgen hebben voor de rest van het subsidietraject. Dit kan op die beurt weer resulteren in het niet behalen van beleidsdoelen. Het dient derhalve duidelijk te zijn wat de beleidsdoelen zijn, hoe de subsidieaanvraag is verlopen, welke activiteiten zijn georganiseerd, wat hier van de uitkomsten waren en in hoeverre deze hebben bijgedragen aan de

eerder opgestelde beleidsdoelen om tot een goede conclusie te verbinden aan het gevoerde subsidiebeleid. Als uiteindelijk alle onderdelen van het model zijn uitgelicht kan het subsidiebeleid worden geëvalueerd.

In het volgende hoofdstuk is er ingegaan op de methodiek om het theoretisch kader en de deelvragen te operationaliseren. Eerst is de onderzoeksmethode beschreven, vervolgens is ingegaan op de methoden voor de dataverzameling.

3. Onderzoeksmethoden

Om het subsidiebeleid van de gemeente Hengelo te kunnen evalueren wordt er in dit onderzoek uitgegaan van een kwalitatieve opzet. Zoals beschreven in het theoretisch kader dienen alle onderdelen van het model van Bressers (2003) en Mol (2008) te worden onderzocht. Om dit te bereiken zullen er twee verschillende methoden van dataverzameling gebruikt worden, wat heeft geleid tot een conclusie. Allereerst zijn de respondenten van het onderzoek beschreven, vervolgens is ingaan op de methode van dataverzameling.

3.1. Respondenten

Respondenten van het onderzoek zijn 20 Hengelose organisaties die in het jaar 2010 subsidie hebben ontvangen van de gemeente Hengelo. Er is bij de gemeente Hengelo subsidie beschikbaar voor organisaties en initiatieven die zich richten op amateurkunst, culturele (kern)voorzieningen, lokale cultuur, allochtonenorganisaties, jeugdwerk, sport en bewegen en (wijk)welzijnswerk (Gemeente Hengelo, 2011). De 20 organisaties zijn geselecteerd door de rekenkamercommissie van de gemeente Hengelo uit een totaal van 242 gesubsidieerde organisaties en zijn weergegeven in tabel 3. Bij deze moet wel opgemerkt worden dat de hieronder genoemde totaalbedragen op het jaar 2012 betrekking hebben, er waren bij de gemeente Hengelo geen gegevens aanwezig over het jaar 2010. Het verschil tussen het aantal gesubsidieerde organisaties in 2010 en 2012 is echter te verwaarlozen omdat het gemeentelijk accres op subsidies sinds 2010 0% is. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal organisaties per categorie en het totaalbedrag aan subsidie wat per categorie beschikbaar is.

Tabel 1: Aantal organisaties naar categorie en het subsidieplafond per categorie.

Type organisatie	Aantal organisaties	Subsidieplafond ¹
Allochtonenorganisaties	16	€147.440
Cultuurorganisaties	66	€7.893.146
Welzijnsorganisaties	102	€5.024.879
Jongerenorganisaties	2	€132.700
Sportverenigingen	56	€176.214
Totaal	242	€13.374.379

Aan alle Hengelose organisaties was het bedrag van €13.374.379,- beschikbaar voor subsidie. Dit onderzoek zal echter niet alle gesubsidieerde organisaties onderzoeken. De grotere subsidieontvangers – de culturele kernvoorzieningen - zullen worden onderzocht in een soortgelijk onderzoek door een medestudent van de Universiteit Twente, tevens in opdracht van de rekenkamercommissie Hengelo. Deze culturele kernvoorzieningen ontvangen subsidies wat opgeteld uitkomt op €7.450.890,-. Dit onderzoek richt zich op de rest van de organisaties die subsidie ontvangen. De steekproef met de 20 organisaties vormt de basis voor het verbinden van een conclusie aan de subsidieverstrekking in Hengelo. In de onderstaande tabel is opgenomen hoe veel organisaties per categorie zijn geselecteerd voor de steekproef en hoe veel subsidie de organisaties uit de steekproef in totaal hebben ontvangen. Zodoende kan de steekproef in perspectief van het geheel aan Hengelose organisaties worden gezien.

¹ Deze bedragen gaan niet altijd rechtstreeks als subsidie naar de organisaties, maar kunnen ook voor overkoepelende projecten worden aangewend.

Tabel 2: Organisaties van de steekproef naar categorie en ontvangen subsidie.

Type organisatie	Aantal organisaties in steekproef	Totaalbedrag (toegekende) subsidies in steekproef	Gemiddeld (toegekend) subsidiebedrag per organisatie in steekproef
Alloctonenorganisaties	6	€14.433,05	€2405,51
Cultuurorganisaties	6	€21.355,-	€3559,17
Welzijnsorganisaties	6	€2.515.040,73	€419.173,46
Jongerenorganisaties	2	€67.870	€33.935,-
Sportverenigingen	0	€0	€0
Totaal	20	€2.618.698,78	€30.934,94

In opdracht van de rekenkamercommissie Hengelo zijn sportverenigingen niet meegenomen in het onderzoek. De organisaties die door de rekenkamercommissie van de gemeente Hengelo zijn geselecteerd voor het onderzoek zijn:

Tabel 3: Geselecteerde organisaties voor het onderzoek.

Alloctonen-organisaties	Cultuurorganisaties	Welzijnsorganisaties	Jongeren-organisaties
Stichting Turkse Ouderen Hengelo	Atelier Artistiek	Stichting Welzijn Ouderen Hengelo	Jongerencentrum Cerberus
Koerdische Vereniging Hengelo	Theater Kamak	Humanitas Onder Dak Twente	Jongerencentrum Innocent
Suryoye Culturele Vereniging Baradaeus	Het Lamboijhuis Kunst	Tactus	
Turkse Culturele Vereniging	POPenzo	Carint Reggeland Groep – Algemeen Maatschappelijk Werk	
Stichting Caribas	Camerata Twente	Stichting Steunpunt Informele Zorg	
Centro Recreativo Lavoratori Italiani	Toneelgroep de Gildebroeders	Stichting HALT Twente	

Naast de organisaties zouden ook nog burgers ondervraagd kunnen worden teneinde meer data te verzamelen. Dit is niet gedaan omdat het onderzoek dan te omvangrijk zou worden om binnen de gestelde tijd van een bacheloropdracht het onderzoek af te ronden.

3.2. Dataverzameling

De twee verschillende dataverzamelingmethodes zijn een documentanalyse en het afnemen van een vragenlijst. De documentanalyse is gebruikt om de eerste twee onderdelen van het model – het opstellen van beleidsdoelen en de subsidie verstrekking – te onderzoeken aan de hand van de opgestelde in het theoretisch kader beschreven indicatoren. Dit is gerealiseerd door met behulp van de (subsidie-)administratie van de gemeente Hengelo en betrokken medewerkers van de gemeente Hengelo na te gaan welke organisatie subsidie heeft ontvangen en welke doelen de gemeente Hengelo met het verstrekken van de subsidie voor ogen had. Met deze informatie is de eerste deelvraag beantwoord en de gevonden doelen zijn gebruikt bij het beantwoorden van deelvraag vier.

Nadat de documentanalyse de eerste twee stappen van het model in kaart heeft gebracht, is er met behulp van een vragenlijst de volgende drie onderdelen van het model onderzocht. Hier zijn de georganiseerde activiteiten, het resultaat van deze activiteiten en de doel- en doelgroepbereiking onderzocht. De gegevens zijn via twee wegen verzameld. De ene weg is via de documentatie bij de gemeente Hengelo – verantwoording van subsidies bijvoorbeeld in de vorm van jaarverslagen – en de andere weg is via het afnemen van een vragenlijst bij de organisaties zelf. In de documentatie van de gemeente Hengelo is een goed overzicht te vinden van de activiteiten van de betreffende gesubsidieerde organisatie. Voor de vragenlijst zijn vragen als “Organisatie Z heeft subsidie X ontvangen, welke actie Y is met behulp van X ondernomen en in hoeverre was Y een succes en wie kwamen op activiteit Y af?” en “Draagt de gemeente nog meer bij aan organisatie Z naast de verstrekte financiële middelen, bijvoorbeeld in de vorm van het beschikbaar stellen van kantoorruimte?” een eenvoudig voorbeeld om achter het effect van de subsidies te komen. Neem hierbij in acht dat dit slechts voorbeeldvragen zijn, de definitieve vragenlijst is bijgevoegd in bijlage 8.

De vragenlijsten zijn per e-mail naar de organisaties gestuurd. De reden hiervoor is dat een digitale verspreiding van de vragenlijsten tijds technisch voordelen heeft en het kan zijn dat organisaties specifiek informatie moeten opzoeken die niet direct voorhanden is, wat het afnemen van bijvoorbeeld een telefonisch interview lastig maakt. Het versturen van een schriftelijke vragenlijst via de post is riskant omdat de onderzoeker zich in onzekerheid bevindt of de vragenlijst wel aankomt en/of teruggestuurd zal worden – het betreft immers (zeer) kleine organisaties waar niet altijd iemand aanwezig is om dergelijke vragenlijsten in te vullen. Een vragenlijst via e-mail afnemen verlaagt de drempel tot het deelnemen aan het onderzoek, een verantwoordelijke bij de organisatie hoeft immers niet de vragenlijst weer terug te brengen naar de post. Indien het bij vragenlijsten onduidelijk is of antwoorden wel naar waarheid zijn gegeven zijn deze gecontroleerd met ingediende jaarverslagen bij de gemeente, zodat alsnog duidelijk gemaakt kan worden wat de bijdrage was van subsidies was op georganiseerde activiteiten. Met behulp van de vragenlijsten zijn deelvraag twee, drie en vier beantwoord. Deelvraag vier is zoals gezegd aangevuld met data gevonden uit de documentanalyse.

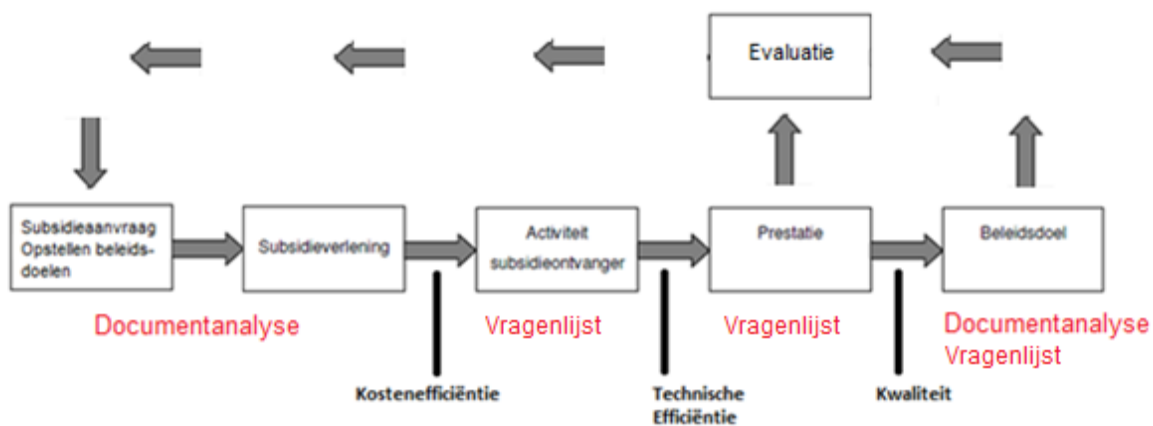
3.3. Conclusie

Samenvattend staat in de onderstaande tabel weergegeven welke dataverzamelmethode voor welk vraagstuk gebruikt zal worden:

Tabel 4: Overzicht van methodiek en te beantwoorden vragen.

Dataverzamelings- methode	Te gebruiken bronnen	Brengt in kaart	Geeft antwoord op
Documentanalyse	Inhoudelijke verslagen van organisaties	• Welke activiteiten wil de subsidieontvanger organiseren met behulp van de subsidie? • Wat is de doelgroep van deze activiteiten?	Deelvraag 1
	Financiële verslagen van organisaties	• Hoe veel subsidie is er verstrekt aan de betreffende organisatie?	Deelvraag 1
	Besluiten van de gemeente Hengelo	• Welke doelen dienen behaald te worden met het verstrekken van de subsidie? • Zijn er voorwaarden verbonden aan het verstrekken van de subsidie? • Hoe veel subsidie is er verstrekt aan de betreffende organisatie?	Deelvraag 1 en 4
Vragenlijst	Vragenlijst ingevuld door organisaties en aan de hand van verantwoordingen (jaarverslagen enz.)	• Welke activiteiten zijn georganiseerd met behulp van de subsidie? • Hoeveel deelnemers waren aanwezig bij deze activiteiten? • Heeft de subsidieontvanger nog andere inkomsten naast de ontvangen subsidie? • Leveren de activiteiten zelf nog opbrengsten op voor de gesubsidieerde organisatie? • Zijn de nagestreefde doelen behaald? • In hoeverre heeft de verstrekte subsidie bijgedragen aan de doelen doelgroepbereiking? • Op welke wijze is er verantwoording afgeleverd aan de subsidiërende organisatie?	Deelvragen 2, 3 en 4

Als we terug kijken naar het model zoals beschreven in het theoretisch kader, zijn de twee dataverzamelmethode(n) als volgt in dit model toe te passen:

Figuur 3: Opstellen van beleidsdoelen en subsidieaanvraag als onderdeel van het value-for-money model naar Bressers (2003) en Mol (2008).

4. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het verrichte onderzoek weergegeven. Dit is gedaan naar volgorde van de deelvragen. Eerst is er een overzicht gemaakt van de verstrekte subsidies aan de onderzochte organisaties en welke doelstellingen bij het verstrekken van deze subsidies beoogd werden. Vervolgens is gekeken naar wat er is gedaan met de verstrekte subsidie en wat dit heeft opgeleverd. Dit heeft geleid tot een conclusie over de bijdrage van subsidies aan de eerder opgestelde doelen. In het volgende hoofdstuk worden de belangrijkste conclusies naar aanleiding van de resultaten gepresenteerd en is ook de centrale onderzoeksvraag beantwoord. Vervolgens zijn er enkele aanbevelingen gedaan ten aanzien van het subsidiebeleid in de gemeente Hengelo.

4.1. Subsidieaanvraag en opgestelde beleidsdoelen

In dit deelhoofdstuk is de volgende deelvraag beantwoord: *“Welke subsidies worden door de gemeente Hengelo verstrekt aan welke instellingen en met welke doeleinden (doelgroepen en beleidsdoelen)?”*. Daarnaast zal er nader worden ingegaan op een tweetal subsidieregelingen die van kracht waren op een aantal van de onderzochte organisaties.

Door het uitvoeren van de documentanalyse is het duidelijk geworden voor welke activiteiten en voor welke bedragen subsidie wordt aangevraagd bij de gemeente Hengelo. In de onderstaande tabel staat weergegeven wat de onderzochte organisaties aan subsidie hebben aangevraagd en wat er van dit bedrag uiteindelijk is toegekend.

Tabel 5: Aangevraagde en toegekende subsidie van onderzochte organisaties.

Soort organisatie	Organisatie	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
Alloctonenorganisatie	Stichting Turkse Ouderen	€3350,-	€2200,-
	Koerdische Vereniging Hengelo	€5300,-	€2614,-
	Suryoye Culturele Vereniging Baradaeus	€14600,-	€1614,-
	Turkse Culturele Vereniging	€4577,-	€3535,-
	Stichting Caribas	€1667,-	€1667,-
	Centro Ricreativo Lavoratori Italiani	€2004,-	€2803,05
Cultuurorganisaties	Atelier Artistiek	€525,-	€525,-
	Theater KamaK	€5000,-	€5000,-
	Het Lambooijs huis Kunst	€15.000,-	€10.000,-
	POPenzo	€2000,-	€2012,-
	Camerata Twente	€2705,-	€2705,-
	Toneelgroep de Gildebroeders	€1100,-	€1113,-
Welzijnsorganisaties	Stichting Welzijn Ouderen Hengelo	€731.138,-	€713.674,38
	Humanitas Onder Dak Twente	€300.500,-	€306.167,-
	Tactus	€27.544,-	€27.544,-
	Stichting HALT Twente	€47.356,31	€47.219,50

Soort organisatie	Organisatie	Aangevraagd bedrag	Toegekend bedrag
	Carint Reggeland Groep	€1.195.985,42	€1.435.906,-
	Stichting Steunpunt Informele Zorg	€212.517,-	€205.323,-
Jongerenorganisaties	Stichting Jongerencentrum Cerberus	€39.510,-	€39.510,-
	Jongerencentrum Innocent	€28.360,-	€34.081,-

In bijlage 1 is een volledig overzicht verwerkt wat zij aan subsidie hebben aangevraagd, wat hier van toegekend is en of er doelen zijn gesteld bij het verstrekken van de subsidie. De subsidiedoelen zullen later behandeld worden, eerst wordt het proces van de subsidieaanvraag beschreven. Bij een aanvraag van een subsidie is de Algemene Subsidieverordening van Hengelo uit 2006 van toepassing. Artikel 12, lid II meldt hier dat om in aanmerking te komen voor subsidie tenminste de volgende documenten dienen te worden aangeleverd:

- een activiteitenplan (in de zin van artikel 4:62 Awb) voor het jaar waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft, waarin in ieder geval de activiteiten worden beschreven;
- een met inbegrip van de gevraagde subsidie sluitende begroting waarin in ieder geval de lasten en baten per activiteit voor het boekjaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd zijn aangegeven, alsmede een toelichting op de begroting;
- een inhoudelijk verslag of voorlopig verslag per activiteit over het laatste boekjaar met een beschrijving van de gevolgde werkwijze en van het verkregen resultaat;
- de rekening of de voorlopige rekening van het laatst voorafgaande boekjaar met toelichting;
- de balans of voorlopige balans op de laatste dag van het laatst voorafgaande boekjaar.

Het is aan beleidsmedewerkers van de gemeente Hengelo om te bepalen of de aangeleverde stukken voldoende zijn om in aanmerking te komen voor een subsidie van de gemeente. De beoordeling gaat in sommige gevallen aan de hand van kaders die in de volgende subparagraaf zullen worden besproken. De beleidsmedewerkers van de gemeente beslissen ook over het toe te kennen bedrag van de subsidieaanvraag. Zoals in de bovenstaande tabel is te zien worden niet altijd alle subsidieaanvragen volledig toegekend. Het niet volledig toekennen van een subsidieaanvraag is doorgaans om budgettaire redenen of door een onduidelijke omschrijving voor de bestemming van de subsidie. In alle gevallen werden de aangeleverde stukken uiteindelijk als voldoende beoordeeld. Eventueel kunnen er bij grotere subsidieaanvragen of in een subsidieprogramma nog aanvullende voorwaarden worden gesteld om in aanmerking te komen voor een subsidie. Over het algemeen zijn de subsidies aangevraagd voor de instandhouding van de verschillende organisaties of als bijdrage voor te organiseren activiteiten en over de meeste aanvragen worden ook toegekend.

4.1.1. Subsidieprogramma's

Er waren in de gemeente Hengelo in 2010 twee specifieke subsidieregelingen van kracht op cultuur-maatschappelijk gebied: het subsidieprogramma Amateurkunst 2010 en het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties Hengelo. Het subsidieprogramma voor allochtonenorganisaties is bijgevoegd in bijlage 2, de doelen van het subsidieprogramma voor amateurkunst zijn opgenomen in bijlage 3. In deze subsidieprogramma's worden onder meer de subsidiegrondslag, de subsidieplafonds, de doelen van de subsidie, de subsidievoorwaarden en het maximumbedrag bepaald. Kort samengevat is het

subsidieprogramma kaderstellend voor het verstrekken van subsidies aan organisaties die binnen dit programma vallen. Voor de subsidieaanvraag en –verantwoording was er bij beide programma’s ook sprake van gestandaardiseerde formulieren die de organisaties konden indienen bij de gemeente. Op deze formulieren moesten de organisaties invullen wat zij wilden gaan doen, wat het doel van de activiteit was en of dit doel aansloot bij de opgestelde doelen in het subsidieprogramma, welke doelgroep men wilde bereiken, wat de inhoud van de activiteit zou zijn, wie deze gaat uitvoeren en hoe deze activiteit onder de burgers van Hengelo bekend zou worden gemaakt.

Door het inleveren van deze gestandaardiseerde formulieren kunnen de organisaties op een eenvoudige wijze subsidie aanvragen en zijn er minder problemen met het aanleveren van de juiste documenten (inhoudelijke en financiële verslagen) met de correcte informatie. Dit blijkt vooral uit de problemen met de subsidieaanvragen van kleinere organisaties die geen professioneel of fulltime bestuur hebben. Jongerenverenigingen blijken bijvoorbeeld veel moeite te hebben met het aanleveren van de goede documenten, zo blijkt uit de correspondentie tussen de gemeente en de jongerencentra. Jaarverslagen zijn niet compleet of worden onvoldoende beoordeeld. Ook is de boekhouding vaak niet op orde. Dit in tegenstelling tot de allochtonenorganisaties die gebruik maken van de gestandaardiseerde formulieren behorend bij het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties. Het is door het gebruik van deze formulieren voor de gemeente snel duidelijk waarvoor de organisatie subsidie aanvraagt en bij welke doelen deze activiteiten aansluiten. Mocht er iets ontbreken aan informatie dan kan de gemeente snel aangeven wat er nog aangeleverd moet worden. Hetzelfde geldt ook voor de verantwoording van de toegekende subsidies. Dit heeft tot gevolg dat de subsidieaanvraag bij allochtonenorganisaties soepeler verloopt dan bij de eerder genoemde jongerenverenigingen.

4.1.2. Subsidiedoelen

Naast dat de subsidieprogramma’s voorzien in een vereenvoudiging van de subsidieaanvraag en –verlening bevatten deze programma’s ook doelstellingen die door de gesubsidieerde organisaties bereikt dienen te worden. Navraag bij een beleidsmedewerker van de gemeente Hengelo leerde dat in 2010 er alleen subsidieprogramma’s met subsidiedoelen waren voor amateurkunst en allochtonenorganisaties. In deze subsidieprogramma’s zijn de volgende doelen opgenomen:

Tabel 6: Subsidiedoelen in het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties

Subsidiedoelen in het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties
1. Bevorderen van de communicatie en samenwerking tussen allochtone groepen onderling en allochtonen en autochtonen
2. Bevorderen van de communicatie en samenwerking tussen allochtone groepen en de overheid
3. Bevorderen van onderwijs, educatie en arbeidsparticipatie
4. Bevorderen van toegang tot zorg en welzijn voor kwetsbare groepen, met bijzondere aandacht voor ouderen
5. Bevorderen van de positie en zelfredzaamheid van allochtone vrouwen, met bijzondere aandacht voor de rol die echtgenoten en grootouders daarin spelen
6. Bevorderen van betrokkenheid bij de eigen leefomgeving (wijk of buurt) en het leveren van een bijdrage aan het verbeteren van de eigen leefomgeving
7. Het signaleren en bespreekbaar maken van taboes, met bijzondere aandacht voor huiselijk- en eengerelateerd geweld of radicalisering van jongeren

Tabel 7: Subsidiedoelen in het subsidieprogramma Amateurkunst 2010

Subsidiedoelen in het subsidieprogramma Amateurkunst 2010
1. Het bevorderen van een goed kwalitatief niveau van de amateurkunst in Hengelo
2. Het bevorderen van een gevarieerd aanbod van de amateurkunst in Hengelo
3. Het bereiken van een breed Hengelo's publiek
4. Het stimuleren van het gebruik van accommodaties als het Rabotheater, de Waterstaatskerk en de Stadhuishal
5. Het stimuleren van samenwerkingverbanden tussen culturele instellingen en organisaties (amateur/professioneel)
6. Het aanstellen van volledig bevoegde artistiek leiders van de amateur-verenigingen
7. Een toenemend aantal openbare uitvoeringen waarbinnen de amateuristische kunstbeoefening tot optimale ontplooiing kan komen

De bovenstaande doelen dienen bereikt te worden met de activiteiten van de organisatie waarvoor subsidie is verleend. Aan andere organisaties werd subsidie verleend op basis van het feit dat zij met naam en toenaam zijn opgenomen in de gemeentelijke begroting zonder dat er specifieke subsidiedoelen worden genoemd. Slechts in twee gevallen van de organisaties die niet binnen een subsidieprogramma vallen – het Lambooijs huis kunst en de Carint Reggeland Groep - is aan de gesubsidieerde organisaties duidelijk gemaakt welke doelen door de gemeente met het verstrekken van de subsidies beoogd werden. De organisaties die geen specifieke doelen meekrijgen vanuit de gemeente hebben als doel meegekregen om de gesubsidieerde activiteiten uit te voeren.

Met de bovenstaande gegevens kan er vervolgens een overzicht worden gemaakt van de subsidiedoelen die bereikt dienen te worden met de subsidieverstrekking. De te behalen doelen door de organisaties met behulp van de subsidie zijn als volgt samengevat:

Tabel 8: Doelstellingen verbonden aan de subsidieverstrekking.

Soort organisatie	Organisatie	Subsidiedoelstellingen
Allochtonenorganisatie	Stichting Turkse Ouderen	Doelstellingen zijn opgesteld in het kader van het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties.
	Koerdische Vereniging Hengelo	Doelstellingen zijn opgesteld in het kader van het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties.
	Suryoye Culturele Vereniging Baradaeus	Doelstellingen zijn opgesteld in het kader van het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties.
	Turkse Culturele Vereniging	Doelstellingen zijn opgesteld in het kader van het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties.
	Stichting Caribas	Doelstellingen zijn opgesteld in het kader van het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties.
	Centro Ricreativo Lavoratori Italiani	Doelstellingen zijn opgesteld in het kader van het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties.

Soort organisatie	Organisatie	Subsidiedoelstellingen
Cultuurorganisaties	Atelier Artistiek	Uitvoeren van subsidieaanvraag.
	Theater KamaK	Uitvoeren van subsidieaanvraag.
	Het Lambooihuis Kunst	Doelen opgesteld door de gemeente bij het verstrekken van de subsidie.
	POPenzo	Doelen zijn opgesteld in het kader van het subsidieprogramma Amateurkunst 2010.
	Camerata Twente	Doelen zijn opgesteld in het kader van het subsidieprogramma Amateurkunst 2010.
	Toneelgroep de Gildebroeders	Doelen zijn opgesteld in het kader van het subsidieprogramma Amateurkunst 2010.
Welzijnsorganisaties	Stichting Welzijn Ouderen Hengelo	Uitvoeren van de subsidieaanvraag
	Humanitas Onder Dak Twente	Uitvoeren van de subsidieaanvraag
	Tactus	Uitvoeren van de subsidieaanvraag
	Stichting HALT Twente	Uitvoeren van de subsidieaanvraag
	Carint Reggeland Groep	Doelen vermeld in DAP-kaarten ² .
	Stichting Steunpunt Informele Zorg	Uitvoeren van de subsidieaanvraag
	Stichting Jongeren- en Jeugdencentrum Cerberus	Uitvoeren van de subsidieaanvraag
Jongerenorganisaties	Jongeren- en Jeugdencentrum Cerberus	Uitvoeren van de subsidieaanvraag
	Jongeren- en Jeugdencentrum Innocent	Uitvoeren van de subsidieaanvraag

4.2. Georganiseerde activiteiten

De tweede deelvraag van het onderzoek is gericht op welke activiteiten zijn georganiseerd met de ontvangen subsidies. De deelvraag luidt: *“Aan welke activiteiten besteden de instellingen de ontvangen subsidies?”*. Uit de resultaten van de vragenlijsten blijkt dat er subsidie wordt aangevraagd voor hoofdzakelijk twee doeleinden. Aan de ene kant wordt er subsidie aangevraagd voor de ondersteuning in de bestaanskosten van de organisaties, de zogenaamde basissubsidie. Hieronder vallen subsidies voor een bijdrage aan de huisvestings- en energielasten, dirigent, bestuurskosten, personeelskosten et cetera. Aan de andere kant is er subsidie beschikbaar voor het meefinancieren aan een breed scala aan activiteiten. De volgende tabel laat zien welke activiteiten de verschillende organisaties organiseren met behulp van de verstrekte subsidies:

Tabel 9: Georganiseerde activiteiten door gesubsidieerde organisaties.

Organisatie	Activiteit	Frequentie
Allochtonen-organisaties	Stichting Turkse Ouderen Hengelo	• Voorlichtings-activiteiten • 2 voorlichtings-bijeenkomsten
	Koerdische Vereniging Hengelo	• Voorlichtings-activiteiten • 2 voorlichtings-bijeenkomsten

² Dit onderzoek zal subsidieverstrekking met behulp van DAP-kaarten niet behandelen. DAP-kaarten zullen worden behandeld in het onderzoek naar de culturele kernvoorzieningen, uitgevoerd door een medestudent van de Universiteit Twente.

Organisatie	Activiteit	Frequentie
Suryoye Culturele Vereniging Baradaeus	• Informatie-bijeenkomsten • Integratie-activiteiten	• 5 informatiebijeenkomsten • 1 integratieactiviteit
Stichting Caribas	• Integratie-activiteiten	• 1 integratieactiviteit
Centro Recreativo Lavoratori Italiani	• Informatie-bijeenkomsten	• 2 informatiebijeenkomsten
Cultuur-organisaties	Atelier Artistiek	• Expositie • Expositie van 2 weken
	Theater Kamak	• Theater-voorstellingen • 12 theatervoorstellingen
	Het Lambooijs huis Kunst	• Exposities • Voorstellingen • Optredens • Wekelijkse exposities • 7 voorstellingen • Maandelijkse optredens • Incidentele optredens
	POPenzo	• Optredens • 3 optredens • 1 koordag
	Camerata Twente	• Optredens • N.b.
	Toneelgroep de Gildebroeders	• Voorstellingen • 0 voorstellingen
Welzijns-organisaties	Stichting Welzijn Ouderen Hengelo	• Hulpverlening • Aanbieden informatie-loketten • Voorlichtings-activiteiten • Opvang • Maandelijkse huisbezoeken • Informatieloket op werkdagen beschikbaar • Ouderenadviseur aanwezig • Ontmoetingsruimte gehele jaar gefaciliteerd
	Humanitas Onder Dak Twente	• Hulpverlening • Opvang • Crisis opvang gehele jaar beschikbaar • Activiteitencentrum gehele jaar geopend
	Tactus	• Hulpverlening • Verslavingszorg gehele jaar beschikbaar
	Carint Reggeland Groep	• Hulpverlening • Aanbieden informatie-loketten • Voorlichtings-activiteiten • Hulpverlening gehele jaar beschikbaar • Informatieloketten beschikbaar • 70 dagen voorlichting op scholen
	Stichting Steunpunt Informele Zorg	• Opvang • Voorlichtings-activiteiten • Hulpverlening • 5 respijttarrangementen • 9 informatiebijeenkomsten • 1 gezelligheidsactiviteit • Voorlichtingsactiviteiten

Organisatie	Activiteit	gehele jaar georganiseerd Frequentie
Stichting HALT Twente	• Voorlichtings-activiteiten	• 377,5 uur voorlichting op scholen
Jongeren-organisaties	• Aanbieden hangplek • Gezelligheids-activiteiten • Culturele workshops	• Jongerencentrum het gehele jaar geopend • 1 festival • Elke maandag-, donderdag-, en zondag vaste activiteiten • 2 muziekworkshops
	• Aanbieden hangplek • Gezelligheidsactiviteiten • Culturele workshops • Oefenruimte voor bandjes	• Jongerencentrum het gehele jaar geopend • Verscheidene gezelligheidsactiviteiten • Een aantal concerten • Oefenruimtes aangeboden

Een volledig overzicht van de activiteiten per organisatie is te vinden in bijlage 4. Bij deze activiteiten verschilt de frequentie aanzienlijk, wat ook te maken heeft met de hoogte van de toegekende subsidie. Zo vinden de informatiebijeenkomsten, voorlichtings- en integratieactiviteiten van de allochtonenorganisaties per organisatie enkele keren per jaar plaats. Deze activiteiten omhelzen op een uitzondering na een middag- of avondprogramma. Hiervoor krijgen de organisaties dan ook minder subsidie dan de welzijnsorganisaties. De opvangprojecten, informatieloketten, kansentrajecten en andere hulpverlening zijn activiteiten die het hele jaar actief zijn en waar ook vast personeel bij betrokken is. De activiteiten van de cultuurorganisaties komen veel overeen met die van de allochtonenorganisaties, al zit er bij de cultuurorganisaties wel meer verschil tussen de organisaties. Zo zijn er zangkoren en toneelgroepen die enkele optredens per jaar verzorgen, maar er zijn ook stichtingen die exposities gedurende het hele jaar verzorgen. De ontvangen subsidie tussen cultuurorganisaties verschilt dan ook op basis van het aantal activiteiten per jaar, hoe meer activiteiten hoe hoger het bedrag. De activiteiten van de jongerencentra vallen tussen de twee uitersten van allochtonenorganisaties en de welzijnsinstellingen in. Zij bieden hun jeugdcentra gedurende het jaar aan – zij krijgen ook vergoeding voor de huur- en energielasten – maar organiseren ook gezelligheidsactiviteiten.

In het volgende hoofdstuk zal worden ingegaan op de doelgroep van de activiteiten. Hiervoor is gekeken naar het resultaat van de activiteiten en welke burgers zijn bereikt met de activiteiten.

4.3. Doelgroepen van subsidies

Net zoals dat er bij de activiteiten sprake is van een breed scala aan activiteiten is er ook sprake van een breed scala aan doelgroepen. Ook het aantal bereikte burgers bij de organisaties verschilt sterk. Er zijn organisaties die 30 à 40 burgers op jaarbasis bereiken, maar ook verenigingen die enkele duizenden burgers bereiken met de activiteiten. Dit heeft te maken met het type organisatie of activiteiten van een organisatie, vanzelfsprekend komen op een theatervoorstelling die twaalf keer wordt uitgevoerd meer mensen af dan op een informatiebijeenkomst van een dagdeel over de WAO. In de tabel hieronder staan de beoogde doelgroepen van de activiteiten en het aantal bereikte burgers met deze activiteiten. Het gehele overzicht per organisatie staat weergegeven in bijlage 4.

Tabel 10: Doelgroepen en doelgroepbereik van onderzochte organisaties.

Organisatie	Doelgroep	Activiteiten	Bereikte burgers
Stichting Turkse Ouderen Hengelo	Turkse ouderen	• 2 voorlichtingsbijeenkomsten	• 64
Koerdische Vereniging Hengelo	Koerdische allochtonen	• 2 voorlichtingsbijeenkomsten	• 100
Suryoye Culturele Vereniging Baradaeus	Aramese allochtonen	• 5 informatiebijeenkomsten • 1 integratieactiviteit	• 387 • 120
Stichting Caribas	Caribische allochtonen	• 1 integratieactiviteit	• 30+
Centro Recreativo Lavoratori Italiani	Italiaanse allochtonen	• 2 informatiebijeenkomsten	• 45
Atelier Artistiek	Verstandelijke gehandicapte kunstenaars en belangstellenden	• Expositie van 2 weken	• 200
Theater Kamak	Verstandelijke gehandicapte acteurs en belangstellenden	• 12 theatervoorstellingen	• 1030
Het Lamboijhuis Kunst	Belangstellenden	• Wekelijkse exposities • 7 voorstellingen • Maandelijkse optredens • Incidentele optredens	• N.b.
POPenzo	Belangstellenden	• 3 optredens • 1 koordag	• 100-1000 per optreden • 50
Camerata Twente	Belangstellenden	• N.b.	• N.b.
Toneelgroep de Gildebroeders	Belangstellenden	• 0 voorstellingen	• 0
Stichting Welzijn Ouderen Hengelo	Ouderen	• Maandelijkse huisbezoeken • Informatieloket op werkdagen beschikbaar • Ouderenadviseur aanwezig • Ontmoetingsruimte gehele jaar gefaciliteerd • Organiseren van sportactiviteiten	• 777 • 18500 bezoeken • 342 • 65508 bezoeken • 538
Humanitas Onder Dak Twente	Dak- en thuislozen, zwervjongeren	• (Crisis-)opvang gehele jaar beschikbaar • Activiteitscentrum gehele jaar geopend • Ondersteunende begeleiding /kansentraject voor jongeren	• 119 • 323 • 68

Organisatie	Doelgroep	Activiteiten	Bereikte burgers
Tactus	Verslaafden	• Verslavingszorg gehele jaar beschikbaar	• 30-40
Carint Reggeland Groep		• Hulpverlening gehele jaar beschikbaar • Informatieloketten beschikbaar • 70 dagen voorlichting op scholen	• 1000+ • 426 • N.b.
Stichting Steunpunt Informele Zorg	Mantelzorgers	• 5 respijttarrangementen • 9 informatiebijeenkomsten • 1 gezelligheidsactiviteit • Voorlichtingsactiviteiten gehele jaar georganiseerd	• N.b. • 580 • 102 • 5-30 per activiteit
Stichting HALT Twente	Scholieren	• 377,5 uur voorlichting op scholen	• 192 klassen
Cerberus	Jongeren	• Jongeren centrum het gehele jaar geopend • 1 festival • Elke maandag-, donderdag-, en zondag vaste activiteiten • 2 muziekworkshops	• Dagelijks 20 • 15 • 15-40 per activiteit • 41
Innocent	Jongeren	• Jongeren centrum het gehele jaar geopend • Verscheidene gezelligheidsactiviteiten • Een aantal concerten • Oefenruimtes aangeboden	• N.b.

Met deze informatie en de informatie over de verstrekte subsidies is de deelvraag *“In hoeverre profiteren verschillende categorieën van de Hengelose bevolking van de verstrekte subsidies?”* beantwoord. Puur gekeken naar de doelgroepen bereiken de cultuurorganisaties de meeste burgers in Hengelo. Dit komt onder andere door de frequenties van optredens en theatervoorstellingen die worden opgevoerd. Organisaties hebben aangegeven dat zij bij een kleiner optreden voor enkele tientallen of honderden belangstellenden optreden en bij een festival als Amusing Hengelo voor enkele duizenden. Met dit onderzoek kan helaas niet bij alle organisaties worden gezegd wie zich in het publiek bevindt, wat inhoudt dat met dit onderzoek niet exact kan worden gezegd welke segmenten van de Hengelose burgers in verhouding de meeste subsidie ontvangen. Zo is er vastgesteld dat cultuurorganisaties naar verhouding de meeste burgers bereiken met voorstellingen, echter is met dit onderzoek niet vast te stellen welke burgers dit precies zijn. Daaropvolgend kan met de hoogte van de verstrekte subsidies worden gekeken welke doelgroepen in verhouding de meeste subsidie ontvangen.

Welzijnsinstellingen als Carint Reggeland, stichting Steunpunt Informele Zorg, Humanitas Onder Dak Twente en Stichting Welzijn Ouderen ontvangen meer subsidie dan de andere onderzochte organisaties. Zoals gezegd komt dit ook door het veelvoud aan activiteiten wat deze instellingen organiseren vergeleken met de kleinere organisaties en de hier aan verbonden personeelskosten, maar dit houdt ook in dat het meeste van de verstrekte subsidies uiteindelijk bij de doelgroepen –

dak- en thuislozen, verslaafden, andere hulpzoekenden, mantelzorgers, ouderen et cetera - van deze organisaties terecht komt.

Nu bekend is welke subsidie is verstrekt, welke activiteiten voor welke burgers hier mee zijn georganiseerd, hoe vaak deze activiteiten hebben plaatsgevonden en hoe veel burgers uiteindelijk zijn bereikt wordt er weer gekeken naar de eerste deelvraag en de opgestelde doelen door de gemeente. Bij het volgende deelhoofdstuk is gekeken naar de uiteindelijke doel- en doelgroepbereiking van de toegekende subsidies.

4.4. Doelbereiking van subsidies

De laatste deelvraag van dit onderzoek luidt: “Welke bijdragen leveren de gesubsidieerde activiteiten aan de doelbereiking en doelgroepbereiking van de subsidies?”. Voor het beantwoorden van deze deelvraag is er teruggegrepen naar de eerste deelvraag over de gestelde doelen. Een van de conclusies van de eerste deelvraag was dat de gemeente Hengelo in gebreke is gebleven om consequent subsidiedoelen op te stellen bij het verstrekken van subsidies aan organisaties. Het is gebleken dat in de gemeente Hengelo niet voor elke organisatie specifieke subsidiedoelen zijn opgesteld. Indien er geen doelen zijn opgesteld is het niet mogelijk om de doelbereiking van subsidies te toetsen. Dit wil niet zeggen dat gesubsidieerde activiteiten zonder subsidiedoelen geen maatschappelijk effect hebben. De organisaties die geen specifieke doelen moeten behalen met de verstrekte subsidies dienen de activiteiten uit de subsidieaanvraag uit te voeren. Een vraag die dan gesteld kan worden is in hoeverre subsidies bijdragen aan het realiseren van deze subsidieaanvraag? Voor het beantwoorden van deze vraag is gemeten in hoeverre de organisaties afhankelijk zijn van de subsidies, door het percentage subsidies te meten binnen de totale inkomsten van een organisatie. Ook is gemeten hoeveel van de kosten van een activiteit door eigen bijdragen van leden of deelnemers zijn betaald. Hierdoor kunnen conclusies getrokken worden of de subsidies noodzakelijk zijn voor het voortzetten van de activiteiten en een bijdrage leveren aan het maatschappelijk effect van de activiteiten. In de volgende tabel staat weergegeven hoeveel procent subsidies uitmaken van de totale inkomsten van de onderzochte organisatie en hoeveel eigen bijdrage werd gevraagd bij de realisatie van de activiteiten:

Tabel 11: Inkomsten door subsidies en eigen bijdragen van onderzochte organisaties.

Organisatie	% inkomsten door subsidie	% inkomsten door eigen bijdragen	Overige inkomsten
Stichting Turkse Ouderen Hengelo	>90%	<10%	Nee
Koerdische Vereniging Hengelo	>90%	<10%	Nee
Suryoye Culturele Vereniging Baradaeus	75%-90%	10%-25%	Nee
Stichting Caribas	50%-75%	25%-50%	Nee
Centro Recreativo Laboratori Italiani	>90%	<10%	Nee
Atelier Artistiek	<10%	<10%	Nee
Theater Kamak	<10%	<10%	Ja, subsidies van andere overheden en steunfondsen.
Het Lamboijhuis Kunst	10%-25%	75%-90%	Nee
POPenzo	25%-50%	75%-90%	Ja, de Sponsor Bingo Loterij en donaties.
Camerata Twente	10%-25%	75%-90%	Ja, spaarfondsen en de Grote Club Actie.

Organisatie	% inkomsten door subsidie	% inkomsten door eigen bijdragen	Overige inkomsten
Toneelgroep de Gildebroeders	50%-75%	25%-50%	Nee
Stichting Welzijn Ouderen Hengelo	N.b.	N.b.	N.b.
Humanitas Onder Dak Twente	<10%	<10%	Ja, subsidies van andere overheden en steunfondsen.
Tactus	<10%	<10%	Ja, subsidies van andere overheden.
Carint Reggeland Groep	>90%	<10%	Ja, <5% overige inkomsten.
Stichting Steunpunt Informele Zorg	>90%	<10%	Ja, projectgelden.
Stichting HALT Twente	75%-90%	<10%	Ja, overige baten.
Cerberus	N.b.	N.b.	N.b.
Innocent	50%-75%	25%-50%	Ja, inkomsten uit baromzet, oefenruimtes en extra evenementen.

Het volledige overzicht van de inkomsten van de organisatie is opgenomen in bijlage 5. Organisaties geven aan dat de subsidies voor een groot deel bijdragen aan het in stand houden van de organisatie en het organiseren van activiteiten. Tien organisaties zijn voor meer dan de helft van de inkomsten afhankelijk van de gemeente Hengelo. Drie organisaties die hier niet onder vallen zijn afhankelijk van inkomsten van andere overheden of overheidsinstanties en hebben subsidie nodig om voort te bestaan. Een organisatie heeft aangegeven voor meer dan 75% op eigen bijdragen te kunnen rondkomen, de rest van de organisaties die voor minder dan de helft van subsidies afhankelijk ontvangen via andere instanties of donaties inkomsten. Veel organisaties zijn dus afhankelijk van de gemeente Hengelo voor de inkomsten om te blijven bestaan en activiteiten te organiseren. Dit staat los van het al dan niet behalen van doelen en het bereiken van doelgroepen.

Daar waar wel subsidiedoelen zijn opgesteld door de gemeente Hengelo – in de subsidieprogramma's Allochtonenorganisaties en Amateurkunst 2010 – is aan de gesubsidieerde organisaties gevraagd in hoeverre de georganiseerde activiteiten hebben bijgedragen aan het behalen van deze doelen. In de volgende twee tabellen staat weergegeven in hoeverre organisaties de doelen die zijn vermeld in de subsidieprogramma's hebben behaald. Indien een activiteit heeft bijgedragen aan het behalen van een subsidiedoel dan staat dit met een groene markering aangegeven.

Tabel 12: Doelbereiking binnen het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties.

	Stichting Turkse Ouderen	Turkse Culturele Vereniging	Suryoye Culturele Vereniging Baradaeus
<i>1. Bevorderen van de communicatie en samenwerking tussen allochtone groepen onderling en allochtonen en autochtonen.</i>			
<i>2. Bevorderen van de communicatie en samenwerking tussen allochtone groepen en de overheid.</i>			
<i>3. Bevorderen van onderwijs, educatie en arbeidsparticipatie.</i>			
<i>4. Bevorderen van de toegang tot zorg en welzijn voor kwetsbare groepen, met bijzondere aandacht voor ouderen.</i>			
<i>5. Bevorderen van de positie en zelfredzaamheid van allochtone vrouwen, met speciale aandacht voor de rol die echtgenoten en grootouders daarin spelen.</i>			
<i>6. Bevorderen van betrokkenheid bij de eigen leefomgeving (wijk of buurt) en het leveren van een bijdrage aan het verbeteren van de eigen leefomgeving.</i>			
<i>7. Het signaleren van bespreekbaar maken van taboes, met bijzondere aandacht voor huiselijk- en eengerelateerd geweld of radicalering van jongeren.</i>			
	Stichting Caribas	Koerdische Vereniging Hengelo	Centro Recreativo Laboratori Italiani
<i>1. Bevorderen van de communicatie en samenwerking tussen allochtone groepen onderling en allochtonen en autochtonen.</i>			
<i>2. Bevorderen van de communicatie en samenwerking tussen allochtone groepen en de overheid.</i>			
<i>3. Bevorderen van onderwijs, educatie en arbeidsparticipatie.</i>			
<i>4. Bevorderen van de toegang tot zorg en welzijn voor kwetsbare groepen, met bijzondere aandacht voor ouderen.</i>			
<i>5. Bevorderen van de positie en zelfredzaamheid van allochtone vrouwen, met speciale aandacht voor de rol die echtgenoten en grootouders daarin spelen.</i>			
<i>6. Bevorderen van betrokkenheid bij de eigen leefomgeving (wijk of buurt) en het leveren van een bijdrage aan het verbeteren van de eigen leefomgeving.</i>			
<i>7. Het signaleren van bespreekbaar maken van taboes, met bijzondere aandacht voor huiselijk- en eengerelateerd geweld of radicalering van jongeren.</i>			

Tabel 13: Doelbereiking binnen het subsidieprogramma Amateurkunst 2010

	Camerata Twente	Toneelgroep de Gildebroeders	POPenzo
<i>1. Bevorderen van een goed kwalitatief niveau van de amateurkunst in Hengelo.</i>			
<i>2. Bevorderen van een gevarieerd aanbod van de amateurkunst in Hengelo.</i>			
<i>3. Bereiken van een breed Hengelo's publiek.</i>	N.b.		
<i>4. Stimuleren van het gebruik van accommodaties als het Rabotheater, de Waterstaatskerk en de Stadhuishal.</i>			N.b.
<i>5. Het stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen culturele instellingen en organisaties (amateur/professioneel).</i>	N.b.		
<i>6. Het aanstellen van volledig bevoegde artistiek leiders van de amateurverenigingen.</i>			
<i>7. Een toenemend aantal openbare uitvoeringen waarbinnen de amateuristische kunstbeoefening tot optimale ontplooiing kan komen.</i>	N.b.		

Uit de twee tabellen is af te lezen dat niet alle doelstellingen door de organisaties worden behaald. Bij de allochtonenorganisaties slagen twee van de zes organisaties er in om meer dan de helft van de doelen te behalen. Daarnaast zijn dit verenigingen zijn voor verschillende allochtone groepen, zodat sommige doelen bij de ene allochtone bevolkingsgroep wel behaald worden en bij een andere bevolkingsgroep niet. De organisaties slagen er wel allemaal in om te voldoen aan de subsidievoorwaarde dat een activiteit moet voldoen aan ten minste een van de doelstellingen. Bij de cultuurorganisaties binnen het Amateurkunstprogramma behaald een van de drie organisaties meer dan de helft van de doelstellingen. Een organisatie heeft geen doelstellingen behaald omdat er geen activiteiten zijn georganiseerd en de laatste is er in geslaagd om drie van de zeven doelstellingen te behalen.

Voor de meeste andere onderzochte organisaties zijn geen specifieke doelen opgesteld. Deze organisaties dienen zoals genoemd een subsidieaanvraag in met een activiteitenplan welke vervolgens moet worden uitgevoerd. De uitvoering van de subsidieaanvraag wordt vervolgens verantwoord met een jaarverslag. Voor het indienen van jaarverslagen bestaan er richtlijnen, maar uit correspondentie tussen enkele organisatie en de gemeente Hengelo is gebleken dat niet elke organisatie jaarverslagen van voldoende kwaliteit heeft ingediend. De grotere organisaties geven in de jaarverslagen een uitgebreid overzicht van de verrichtingen in het afgelopen jaar, met veel kwantitatieve data. Kleinere organisaties zonder een professioneel bestuur of vast personeel dienen in enkele gevallen volgens medewerkers van de gemeente Hengelo kwalitatief ondermaatse jaarverslagen in. Veelal staat in deze jaarverslagen weinig of onduidelijke data als verantwoording. Voorbeelden zijn hier: 'de activiteit was druk bezocht' en 'de activiteit was een groot succes'. Het is door deze vage omschrijvingen niet goed te beoordelen wat het resultaat van de activiteit was.

Uit de verantwoordingen blijkt dat organisaties er over het algemeen in geslaagd zijn om de ingediende activiteitenplannen uit te voeren. Van de 20 organisaties die onderzocht zijn bleek dat er in twee gevallen extra subsidie is aangevraagd om de activiteiten goed te kunnen uitvoeren. Alle jaarverslagen gaven medewerkers van de gemeente Hengelo voldoende reden om de toegekende subsidie te bevestigen en definitief te maken. Bij de verantwoording van de subsidie door het indienen van jaarverslagen dient nog opgemerkt te worden dat de gemeente een subsidie definitief toekent op basis van resultaten van activiteiten die door de organisaties zelf zijn beoordeeld. Er is dus sprake van subjectiviteit in de verantwoording over ontvangen subsidie. Het risico hiervan is dat een organisatie resultaten rooskleuriger presenteert dan daadwerkelijk het geval is. De gemeente is dan in de veronderstelling dat een activiteit een goede opkomst had, terwijl dit in werkelijkheid tegenviel. Dit maakt het huidige systeem van verantwoordingen fraudegevoelig.

Samenvattend kan er gezegd worden dat veel van de onderzochte organisaties afhankelijk zijn van de gemeentelijke subsidies om de activiteiten uit te voeren. Dit staat los van het behalen van doelstellingen. Wat betreft het behalen van de doelstellingen - indien deze zijn opgesteld - wordt er door de organisaties wel aan de subsidievoorwaarden voldaan, maar doelstellingen worden niet altijd behaald. Organisaties slagen er over het algemeen wel in om de activiteiten uit de subsidieaanvraag te realiseren, zo blijkt uit de jaarverslagen. De jaarverslagen zijn echter door de organisaties zelf opgesteld en deze methode van verantwoording is niet ongevoelig voor fraude.

In het volgende hoofdstuk zullen de belangrijkste bevindingen uit deze en de andere drie deelvragen worden besproken. Op basis van deze onderzoeksresultaten zijn er conclusies getrokken en zijn er een aantal aanbevelingen gedaan ten aanzien van het subsidiebeleid van de gemeente Hengelo.

-

5. Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk zullen de conclusies besproken worden die uit de bevindingen zijn voortgekomen. De conclusies zullen worden gepresenteerd in de volgorde van het eerder besproken model uit de literatuur van Bressers (2003) en Mol (2008). Aan de hand van deze conclusies is de hoofdvraag van het onderzoek beantwoord en zijn er aanbevelingen gedaan aan de gemeente Hengelo ten aanzien van haar subsidiebeleid. Hieronder wordt begonnen met de conclusies omtrent het eerste deel van het model, de subsidieverstrekking en het opstellen van beleidsdoelen.

5.1. Conclusies

Subsidieverstrekking en het opstellen van beleidsdoelen

Om in aanmerking te komen voor een gemeentelijke subsidie dient de gemeente Hengelo op de hoogte te zijn van de plannen van de organisatie voor de aangevraagde subsidie door het aanleveren van een activiteitenplan. Daarnaast dient er een financieel overzicht in de vorm van een balans en begroting te worden bijgevoegd. De hoogtes van de subsidieaanvragen verschillen per organisatie, zo vragen zorginstellingen vaker grotere bedragen dan bijvoorbeeld cultuurorganisaties. Het merendeel van de organisaties heeft subsidie nodig om zeker te zijn van het voortbestaan van de organisatie en voor het organiseren van activiteiten.

Na het toekennen van de subsidieaanvraag zijn een aantal subsidievoorwaarden van kracht op de toegekende subsidie. Deze staan beschreven in de Algemene Subsidieverordening uit 2006 en gelden voor elke organisatie die subsidie aanvraagt, indien niet aan deze voorwaarden wordt voldaan dan is subsidieverstrekking niet of in beperkte mate mogelijk. Hier wordt op toegezien door gemeentelijke beleidsmedewerkers. Naast de algemene subsidievoorwaarden vallen sommige organisaties ook onder een subsidieprogramma. In deze programma's zijn specifieke voorwaarden en beoogde doelen opgesteld. Bij organisaties die niet onder een subsidieprogramma vallen is er op een enkel geval na geen sprake van het opstellen van subsidiedoelen. Deze organisaties ontvangen subsidie op basis van het feit dat zij genoemd zijn in de gemeentelijke begroting voor het betreffende jaar. Organisaties die subsidie ontvangen zonder subsidiedoelen dienen de activiteiten genoemd in de subsidieaanvraag uit te voeren.

Omdat er in veel gevallen van subsidieverstrekking in Hengelo geen duidelijke doelen of criteria zijn opgesteld is het evalueren van doel- en doelgroepbereiking van deze regelingen lastig. De resultaten van de gesubsidieerde activiteiten kunnen niet getoetst worden aan opgestelde beleidsdoelen. Deze bevinding komt overeen met de conclusies die zijn verbonden aan onderzoeken in de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland (Rekenkamercommissie Alkmaar, 2005). Net als het geval was bij de gemeente Alkmaar en de provincie Noord-Holland is ook het meten van subsidieregelingen in de gemeente Hengelo moeilijk evalueerbaar zonder goede criteria opgesteld in beleidsdoelen.

Georganiseerde activiteiten

Binnen de gemeente Hengelo wordt de verstrekte subsidie besteed aan een tal van activiteiten. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen organisaties die voor een breed publiek activiteiten organiseren of voor een bepaald segment van de Hengelose bevolking. Binnen de eerste categorie vallen de cultuurorganisaties die optredens en theatervoorstellingen verzorgen voor iedereen die

geïnteresseerd is, er is hier doorgaans geen sprake van een specifieke doelgroep. De opkomst varieert hier van enkele tientallen tot duizenden belangstellenden. Het is met de beschikbare gegevens niet mogelijk geweest te meten welke segmenten burgers precies werden bereikt door de cultuurorganisaties. Bij de andere typen organisaties is dit beter mogelijk. Zo richten jongerencentra zich vanzelfsprekend op jongeren, waarbij per jongerencentrum enkele tientallen jongeren op regelmatige basis actief betrokken zijn. Bij feesten of andere gezelligheidsactiviteiten van de jongerenorganisaties worden meer jongeren bereikt. Zorginstellingen richten zich op hulpbehoevenden, kwetsbare groepen en verzorgers. Het aantal bereikte burgers verschilt hier, ook omdat de doelgroepen van verschillende grootte zijn. De allochtonenorganisaties organiseren voornamelijk activiteiten gericht op het informeren van hun leden over de Nederlandse samenleving, hoe wetten en regels in elkaar steken en spelen in op integratievraagstukken. Hoewel er enkele uitschieters zijn bereiken de organisaties individueel allemaal tussen de 30 en 50 personen per activiteit. Doorgaans zijn dit ook de leden van de vereniging.

Voor het organiseren van de activiteiten geven de organisaties aan dat zij voor een groot deel afhankelijk zijn van de subsidies om de activiteiten ook daadwerkelijk goed uit te voeren. Indien de subsidie weg zou vallen kunnen de activiteiten niet meer op hetzelfde niveau georganiseerd worden. Veel van de organisaties zijn voor meer dan 50% van het totale inkomen afhankelijk van subsidies van de gemeente Hengelo. Organisaties die minder afhankelijk zijn van inkomsten uit de gemeente Hengelo ontvangen in veel gevallen ook inkomsten van andere overheden, overheidsinstanties of spaarfondsen.

Resultaten en doel- en doelgroepbereik

Het nalaten van de gemeente Hengelo in het opstellen van beleidsdoelen voor subsidieregelingen heeft tot gevolg dat het doelbereik van de subsidies niet in elk geval kan worden geëvalueerd. Alleen als een subsidie binnen het kader van een subsidieprogramma is verstrekt is er sprake van opgestelde doelen en de mogelijkheid tot het evalueren van doel- en doelgroepbereiking. Waar doel- en doelgroepbereik wel kan worden geëvalueerd blijkt dat er niet aan alle gestelde doelen wordt voldaan. Daarnaast bereiken in het geval van het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties sommige activiteiten de ene allochtone groep wel en de andere niet, afhankelijk van de verantwoordelijke organisatie. Het wordt echter ook niet verwacht van de gemeente Hengelo dat de activiteiten van de organisaties aan alle doelen voldoen, zij hoeven om in aanmerking te komen voor een subsidie maar aan één van de doelen bij te dragen met de georganiseerde activiteiten.

Organisaties met een ingediend activiteitenplan geven ter verantwoording in jaarverslagen aan dat zij er in slagen om de gesubsidieerde activiteiten uit te voeren. In een enkel geval was er meer subsidie nodig om de activiteit goed uit te voeren. Ondanks dat organisaties aangeven dat de activiteiten goed zijn uitgevoerd valt hierbij wel een kanttekening te plaatsen. De gemeente moet namelijk vertrouwen op de organisaties zelf dat zij in de jaarverslagen een waarheidsgetrouwe verantwoording afleggen van de besteedde subsidie. Er bestaat dus een kans dat situaties rooskleuriger worden voorgesteld dan deze in werkelijkheid zijn. Zo kan een gesubsidieerde organisatie in het jaarverslag aangeven dat er meer bezoekers waren dan in werkelijkheid het geval was. Mocht dit het geval zijn dan neemt de gemeente Hengelo besluiten over verstrekte subsidies op basis van onjuiste gegevens. Naast de bovenstaande bevinding omtrent de verantwoording van verstrekte subsidies leveren verenigingen en stichtingen zonder een professioneel bestuur in enkele

gevallen in jaarverslagen onduidelijke en onvolledige informatie. Voorbeelden zijn het gebruik van vage, niet kwantificeerbare termen waardoor er geen duidelijk beeld kan worden gekregen van de verrichtingen van een organisatie. Organisaties zonder een professioneel bestuur die via de twee subsidieprogramma's standaardformulieren voor de verantwoording van de subsidie krijgen aangereikt van de gemeente Hengelo leveren wel de juiste informatie aan.

5.2. Onderzoeksvraag

Met de bovenstaande informatie is het nu mogelijk om de onderzoeksvraag te beantwoorden. De hoofdvraag luidt:

“In hoeverre bereiken de gemeentelijke subsidies in Hengelo de beoogde doelgroepen en in hoeverre dragen zij bij aan het bereiken van de verschillende met de subsidies beoogde doelen?”

Ten eerste moet opgemerkt worden dat in de gemeente Hengelo verstrekte subsidies niet kunnen worden geëvalueerd op doel- en doelgroepbereik indien er geen subsidiedoelen zijn opgesteld door de gemeente Hengelo. Hoewel de activiteiten wel een maatschappelijk effect hebben is dit lastig te toetsen zonder concrete doelstellingen. Indien er geen subsidiedoelen zijn opgesteld dienen organisaties de ingediende subsidieaanvragen uit te voeren. Deze organisaties geven in de verantwoording aan dat zij de activiteiten volgens planning hebben uitgevoerd, waarbij de ontvangen subsidie van groot belang is voor de inkomsten van een organisatie. Bij de methode van verantwoording kan echter een kanttekening worden geplaatst. Doordat organisaties zelf de verantwoording opstellen en zelf verantwoordelijk zijn voor het aanleveren van het resultaat van de activiteiten kan een gekleurd beeld ontstaan. Organisaties kunnen de resultaten van gesubsidieerde activiteiten rooskleuriger voorstellen dan deze in werkelijkheid zijn. Daarnaast is de informatie in enkele verantwoordingen ook vaag en niet gekwantificeerd, wat het meten van het succes van een subsidieregeling nog lastiger maakt.

Daar waar er wel doelen zijn opgesteld – in subsidieprogramma's – blijkt dat niet alle organisaties er in slagen om alle doelen te bereiken met de gesubsidieerde activiteiten. Dit heeft echter geen gevolgen voor de betreffende organisaties, aangezien zij niet aan alle doelstellingen moeten voldoen om de subsidie te ontvangen. Er is dus geen prikkel aanwezig om andere doelen te behalen. Net als bij de organisaties die niet aan subsidiedoelstellingen moeten voldoen geven deze organisaties ook aan dat de subsidies van groot belang zijn voor de inkomsten van de organisatie. De verantwoording bij organisaties die vallen onder subsidieprogramma's verloopt via gestandaardiseerde formulieren. Dit heeft tot gevolg dat er bij deze organisatie minder problemen zijn met het aanleveren van de juiste informatie voor de verantwoording van de ontvangen subsidie.

Concluderend kan gesteld worden dat de subsidies noodzakelijk zijn voor het voortzetten van de activiteiten van gesubsidieerde organisaties in Hengelo. Met de activiteiten die georganiseerd worden door de gesubsidieerde organisaties wordt verondersteld dat veel verschillende groepen van burgers in Hengelo worden bereikt en dat dit een positief maatschappelijk effect heeft, maar indien subsidiedoelen ontbreken en subsidies op onduidelijke wijze verantwoord worden is het doel- en doelgroepbereik niet toetsbaar. Ook onduidelijke jaarverslagen hebben tot gevolg dat subsidieregelingen niet correct geëvalueerd kunnen worden. Indien er wel doelen zijn opgesteld blijkt dat de gesubsidieerde activiteiten niet aan alle doelstellingen voldoen. Met het opstellen van doelen in subsidieprogramma's heeft de gemeente Hengelo ook een gestandaardiseerde wijze van

verantwoording ingevoerd, wat het toetsen van subsidieregelingen aan doelen mogelijk maakt en verder ook een helder overzicht geeft van de resultaten van gesubsidieerde activiteiten.

Op basis van deze eindconclusies zijn er in het volgende hoofdstuk aanbevelingen worden gedaan aan de gemeente Hengelo ten aanzien van haar subsidiebeleid.

5.3. Aanbevelingen

De aanbevelingen aan de gemeente Hengelo ten aanzien van haar subsidiebeleid zijn gedaan worden door aan de ene kant de theorie te vergelijken met de bevindingen die zijn gedaan gedurende het onderzoek.

De eerste aanbeveling die wordt gegeven is het opstellen van doelen voor subsidies om de doel- en doelgroepbereiking te kunnen toetsen. Bressers (2003) en Mol (2008) geven aan dat om subsidie te kunnen meten er doelen moeten worden opgesteld voor het verstrekken van een subsidie. Vervolgens worden activiteiten georganiseerd met als resultaat dat deze zouden moeten bijdragen aan het behalen van de eerder opgestelde doelstellingen. De essentie van een evaluatie van een subsidie is in dit model de terugkoppeling van resultaten van gesubsidieerde activiteiten naar de opgestelde subsidiedoelen. Het onderzoek van Molenschot en Oostdijk (2004) heeft ook uitgewezen dat de formulering van doelstellingen samenhang heeft met de mate waarop een subsidiërend orgaan grip heeft op de uitvoeringspraktijk van de verstrekte subsidies. In dit onderzoek is het lastig gebleken om over een aantal verstrekte subsidies een uitspraak te doen, omdat er geen duidelijke doelen aan de organisaties waren meegegeven. Om in de toekomst subsidies beter te kunnen evalueren dienen er dus duidelijke subsidiedoelen te worden opgesteld. Dit zal ook ten goede komen aan de grip die de gemeente Hengelo heeft op de het traject van subsidieverstrekking.

De tweede aanbeveling gaat over het opstellen van subsidiedoelen. Subsidiedoelen dienen te worden opgesteld binnen een kader van subsidieprogramma's. Vooral voor kleinere organisaties als koren, toneelgroepen, jongerenorganisaties zonder een professioneel bestuur of vast personeel kan er met een subsidieprogramma een duidelijk kader van subsidievoorwaarden en subsidiedoelen worden ontworpen. Het voordeel hiervan is onder andere dat prestaties van organisaties getoetst kunnen worden en dat de communicatie tussen deze organisaties en de gemeente Hengelo beter verloopt. Er dient bij het opstellen van deze subsidieprogramma's een voorbeeld worden genomen aan het subsidieprogramma Allochtonenorganisaties. Doordat er in dat subsidieprogramma subsidiedoelstellingen zijn opgesteld die ook zijn opgenomen in de gestandaardiseerde formulieren voor de subsidieaanvraag en de subsidieverantwoording is het voor de organisaties duidelijker wat er met de activiteiten beoogd wordt te bereiken. Organisaties kunnen vervolgens aangeven aan welke doelstellingen hun activiteiten bijdragen, zodat de gemeente Hengelo ook een helderder beeld krijgt van doel- en doelgroepbereiking van subsidies.

De subsidieprogramma's met de gestandaardiseerde formulieren voor subsidieaanvraag en -verantwoording kunnen ook gebruikt worden bij de verantwoording van verkregen subsidies. Hoewel er richtlijnen zijn bij de gemeente Hengelo voor het indienen van een verantwoording over verkregen subsidies is de kwaliteit van de verantwoording bij enkele organisaties onder de maat gebleken. Onder de maat betekent hier vage omschrijvingen en niet kwantificeerbare gegevens van gesubsidieerde activiteiten in het jaarverslag. Dit ging vaak samen met een onvolledig financieel verslag, doorgaans het gevolg van een slechte boekhouding bij de organisaties. Door het aanleveren van standaardformulieren – zoals ook al werd gedaan bij het subsidieprogramma

Allochtonenorganisaties – kunnen organisaties die moeite hebben met het indienen van een goed inhoudelijk en financieel verslag op eenvoudigere wijze verslag geven van het resultaat van de verkregen subsidie. Op deze manier zal het voor de gemeente transparanter worden wat er met de verstrekte financiën is gedaan.

Samenvattend zijn er uit dit onderzoek een aantal conclusies gekomen omtrent het subsidiebeleid van de gemeente Hengelo. Op basis van deze conclusies en met de bovenstaande aanbevelingen kan de gemeente Hengelo haar subsidiebeleid vereenvoudigen voor gesubsidieerde organisaties en krijgt zij zelf ook meer grip op het proces van subsidieverstrekking.

Bibliografie

Algemene Rekenkamer. (2011). *Leren van subsidie-evaluaties*. 's-Gravenhage: Tweede Kamer.

Bressers, J. T. (2003). Het formuleren van beleidsdoeleinden. In A. Hoogerwerf, *Het ontwerpen van beleid* (pp. 91-107). Alphen aan den Rijn: Kluwer.

Gemeente Hengelo. (2011, November). *Subsidie uitvoeringsregelingen 2012*. Opgeroepen op Juni 24, 2012, van http://www.hengelo.nl/Pdf_Internet/Loket/kunst%20en%20cultuur/Subsidie_uitvoeringsregelingen2012.pdf

Gemeente Hengelo. (2009). *Subsidieprogramma Allochtonenorganisaties*. Hengelo.

Gemeente Hengelo. (2009a). *Subsidieprogramma Amateurkunst 2010*. Hengelo.

Mol, N. (2008). *Bedrijfseconomie voor de collectieve sector*. Bussum: Coutinho.

Molenschot, R., & Oostdijk, A. (2004). *Subsidies beoordeeld*. Opgeroepen op april 25, 2012, van <http://research.panteia.nl/files/rvb/reportcenter/Rapporten/B2845/B2845eindrapdef.PDF>

Randstedelijke Rekenkamer. (2012). *Inzicht in doeltreffendheid van subsidies*. Amsterdam.

Rekenkamercommissie Alkmaar. (2005). *Evaluatie van het subsidiebeleid in de gemeente Alkmaar*. Opgeroepen op april 24, 2012, van <http://www.alkmaar.nl/gemeente/webcms/site/gemeente/bestuur/com/rekenk/files/1021.pdf>

Bijlage 1: Subsidieaanvragen onderzochte organisaties in 2010

Tabel 14: Totaaloverzicht subsidieaanvragen onderzochte organisaties.

Organisatie	Aangevraagd subsidiebedrag	Reden aanvraag	Toegekend subsidiebedrag	Subsidiedoelen aanwezig
1. Stichting Turkse Ouderen	€3350,-	Basissubsidie als bijdrage in de bestaanskosten en tegemoetkoming bij het organiseren van activiteiten.	€2200,-	Doelen vermeld in subsidieprogramma Allochtonen-organisaties Hengelo
2. Stichting Welzijn Ouderen Hengelo	€731.138,-	Basissubsidie als bijdrage in de bestaanskosten en tegemoetkoming bij het organiseren van activiteiten.	€713.674,38	Geen doelen bekend, enkel uitvoeren van subsidieaanvraag.
3. Humanitas Onder Dak Twente	€300.500,-	Financiële hulp bij het organiseren van activiteiten.	€251.432,- - Dit is later aangevuld met een eenmalige subsidie van €54.735,- voor extra kosten.	Geen doelen bekend, enkel uitvoeren van subsidieaanvraag.
4. Tactus	€27.544	Aangevraagd voor financiële ondersteuning van de fietsenwerkplaats.	€27.544	Geen doelen bekend, enkel uitvoeren van subsidieaanvraag.
5. Koerdische Vereniging Hengelo	€5300,-	Basissubsidie als bijdrage in de bestaanskosten en tegemoetkoming bij het organiseren van activiteiten.	€2614,-	Doelen vermeld in subsidieprogramma Allochtonen-organisaties Hengelo
6. Atelier Artistiek	€525,-	Tegemoetkoming in de kosten van de zaalhuur voor een expositie.	€525,-	Geen doelen bekend, enkel uitvoeren van subsidieaanvraag.
7. Theater Kamak	€5000,-	Bijdrage aan de theaterproductie 'Goed Giftig'.	€5000,-	Geen doelen bekend, enkel uitvoeren van subsidieaanvraag.
8. Het Lamboijhuis Kunst	€15.000,-	Structurele subsidie als bijdrage in de bestaanskosten.	€10.000,-	Doelen vermeld bij het verstrekken van de subsidie.
9. Stichting HALT Twente	€47.356,31	Structurele subsidie en een financiële bijdrage aan projecten op de Hengelose	€47.219,50	Geen doelen bekend, enkel uitvoeren van subsidieaanvraag.

		basisscholen en het voortgezet onderwijs.		
10. Suryoye Culturele Vereniging Baradaeus	€14600,-	Basissubsidie als bijdrage in de bestaanskosten en tegemoetkoming bij het organiseren van activiteiten.	€1614,-	Doelen vermeld in subsidieprogramma Allochtonen-organisaties Hengelo
11. Turkse Culturele Vereniging	€4577,-	Tegemoetkoming bij het organiseren van activiteiten.	€3535,-	Doelen vermeld in subsidieprogramma Allochtonen-organisaties Hengelo
12. POPenzo	€2000,-	Structurele subsidie.	€2012,-	Doelen vermeld in subsidieprogramma Amateurkunst 2010.
13. Carint Reggeland Groep	€1.195.985,42	Voor een financiële bijdrage aan de instandhouding en en organisatie van activiteiten.	€1.435.906,-	Doelen vermeld in DAP-kaarten.
14. Stichting Steunpunt Informele Zorg	€212.517,-	Tegemoetkoming voor de instandhouding van de stichting en ter ondersteuning van activiteiten.	€205.323,-	Geen doelen bekend, enkel uitvoeren van subsidieaanvraag.
15. Stichting Jongerencentrum Cerberus	€39.510	Compensering voor huur- en energielasten.	€39.510,-	Geen doelen bekend, enkel uitvoeren van subsidieaanvraag.
16. Jongerencentrum Innocent	€28.360,-	Compensering voor huur- en energielasten	€28.360,- - Dit is later aangevuld met een bedrag van €5.721,- voor het 25-jarig jubileum.	Geen doelen bekend, enkel uitvoeren van subsidieaanvraag.
17. Camerata Twente	€2705,-	Structurele subsidie	€2705,-	Doelen vermeld in subsidieprogramma Amateurkunst 2010.
18. Toneelgroep de Gildebroeders	€1100,-	Structurele subsidie	€1113,-	Doelen vermeld in subsidieprogramma Amateurkunst 2010.
19. Stichting Caribas	€1667,-	Basissubsidie als bijdrage in de bestaanskosten.	€1667,-	Doelen vermeld in subsidieprogramma Allochtonen-

				organisaties Hengelo
20. Centro Ricreativo Laboratori Italiani	€2004,-	Basissubsidie als bijdrage in de bestaanskosten en tegemoetkoming bij het organiseren van activiteiten.	€2004,- - Dit is later aangevuld met een eenmalige subsidie van €799,05 voor tegemoetkoming in de huisvestlasten.	Doelen vermeld in subsidieprogramma Allochtonen- organisaties Hengelo

Bijlage 2: Subsidieprogramma Allochtonenorganisaties Hengelo

Subsidieprogramma **allochtonenorganisaties** Hengelo: 2010

1 Inleiding

Deze voorjaarsversie van het subsidieprogramma allochtonenorganisaties regelt de kaders of aanvullende bepalingen op grond waarvan allochtone (zelf)organisaties, het Platform Samenwerkingsverband Allochtonenorganisaties Hengelo en andere instellingen voor 2010 subsidie kunnen aanvragen.

Naast de subsidievoorwaarden en subsidiecriteria worden in dit subsidieprogramma ook subsidiecategorieën beschreven en wordt de toedeling aan de verschillende subsidieplafonds weergegeven.

In de bijlagen bij dit programma zijn formulieren voor het aanvragen van subsidie opgenomen. Deze formulieren komen in overeen met de formulieren voor het aanvragen van de subsidie voor 2009. Eventuele veranderingen zijn doorgevoerd om het invullen van de formulieren voor de verenigingen te vergemakkelijken. Na vaststelling worden dit programma en de bijbehorende formulieren verzonden aan de organisaties die voor 2009 subsidie hebben aangevraagd.

2 Algemene bepalingen

Subsidiegrondslag

Van toepassing op dit subsidieprogramma zijn de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Algemene Subsidieverordening (ASV). De grondslag voor subsidieverlening is:

Bevorderen dat toegang tot volwaardige deelname aan de samenleving voor alle burgers van Hengelo in gelijke mate aanwezig is.

Dit programma richt zich op verenigingen en activiteiten die hieraan een bijdrage willen leveren.

Algemeen kader

Dit programma is onderdeel van het gemeentelijke diversiteitsbeleid:

Diversiteit is het herkennen, erkennen en positief benutten van de verschillen en overeenkomsten tussen mensen. Doel daarbij is dat inwoners meedoen in de Hengelose samenleving, zich thuis voelen in de stad en zich gehoord weten.

Naast het diversiteitsbeleid, is de Kadernota Subsiëring Allochtone Organisaties bepalend voor dit subsidieprogramma. Deze nota bevat de leidende uitgangspunten voor de nadere invulling van de subsidierelatie in 2010 en verder.

Subsidieplafonds

Voor 2010 gelden de volgende maximumbedragen:

Subsidieplafonds 2010	
Plafond	bedrag (€)
Subsiëring PSAH, SCALA welzijnswerk en gezamenlijke huisvesting	57.000,00
Subsiëring projecten en buurtgerichte activiteiten	13.000,00
Subsiëring allochtonenorganisaties en initiatieven derden	90.000,00 +
Totaal	<u>160.000,00</u>

Deze bedragen gelden als subsidieplafond als bedoelt in de Algemene subsidieverordening gemeente Hengelo.

Figuur 4: Pagina 1 van het Subsidieprogramma Allochtonenorganisaties Hengelo (Gemeente Hengelo, 2009).

Planning

Het staat alle Hengelose vrijwilligersorganisaties vrij om een aanvraag te doen in het kader van dit subsidieprogramma. Voor alle organisaties geldt dat de subsidieaanvraag vóór 1 december 2009 moet zijn ingediend bij de gemeente.

Op basis van de aanvragen die op 1 december 2009 bij de gemeente aangeleverd zijn, worden de beschikbare middelen toegekend. Indien het subsidieplafond na toekenning van de tijdig aangeleverde aanvragen nog niet bereikt is, volgt toekenning van subsidie aan later ingediende aanvragen net zolang totdat het plafond voor 2010 bereikt is.

3 Voorwaarden voor aanvragen subsidie

Onderstaand zijn de subsidievoorwaarden artikelsgewijs weergegeven.

Artikel I. Activiteitensubsidie

1. de aanvragende organisatie is een bestaande vrijwilligersorganisatie, of een speciaal voor dit doel opgerichte organisatie van vrijwilligers;
2. een organisatie dient plaatselijke betekenis te hebben, wat inhoudt dat de meerderheid van de (bestuurs)leden of achterban woonachtig is in Hengelo;
3. de activiteiten moeten zich in hoofdzaak richten op:
 - a. allochtonen in Hengelo, of
 - b. het samenbrengen van allochtone en autochtone inwoners van Hengelo;
 - c. de in Artikel II genoemde doelstellingen;
4. de activiteit dient toegankelijk te zijn voor alle inwoners van Hengelo en moet (mede) in de Nederlandse taal uitgevoerd worden;
5. aan de activiteit dienen – naast de organisatoren – minimaal 15 deelnemers deel te nemen;
6. de organisatie dient de activiteiten zelf uit te voeren, bij voorkeur in samenwerking met andere organisaties.

Artikel II. Doelen activiteitensubsidie

Activiteitensubsidie wordt alleen toegekend als de activiteit aan ten minste een van onderstaande doelen beantwoordt:

1. Bevorderen van de communicatie en samenwerking tussen allochtone groepen onderling en allochtonen en autochtonen, op een wijze die past binnen de gemeentelijke diversiteitsaanpak;
2. Bevorderen van de communicatie en samenwerking tussen allochtone groepen en de overheid;
3. Bevorderen van onderwijs, educatie en arbeidsparticipatie;
4. Bevorderen van toegang tot zorg en welzijn voor kwetsbare groepen, met bijzondere aandacht voor ouderen;
5. Bevorderen van de positie en zelfredzaamheid van allochtone vrouwen, met bijzondere aandacht voor de rol die echtgenoten en grootouders daarin spelen;
6. Bevorderen van betrokkenheid bij de eigen leefomgeving (wijk of buurt) en het leveren van een bijdrage aan het verbeteren van de eigen leefomgeving;
7. Het signaleren en bespreekbaar maken van taboes, met bijzondere aandacht voor huiselijk-/eergereleerd geweld of radicalisering van jongeren.

Artikel III. Beperkingen subsidie

1. Er wordt geen subsidie verleend voor:
 - a. activiteiten die kunnen worden gekenmerkt als:
 - Religieuze of partijpolitieke activiteiten;
 - Sport- en spelactiviteiten;
 - Feesten;
 - b. consumpties zoals hapjes en drankjes, die tijdens een activiteit worden genuttigd;
2. Of een activiteit, respectievelijk een deel daarvan onder de hier genoemde beperkingen valt is ter beoordeling aan het college van Burgemeester en Wethouders.

Figuur 5: Pagina 2 van het Subsidieprogramma Allochtonenorganisaties Hengelo (Gemeente Hengelo, 2009).

Artikel IV. Subsidie voor voorlichting

Subsidieren van voorlichting is mogelijk op grond van de volgende voorwaarden:

1. de inhoud moet gericht zijn op integratie;
2. voorlichting in schriftelijke vorm moet worden uitgegeven door de zelforganisatie zelf en moet (periodiek) aan de gemeente worden aangeboden;

Artikel V. Subsidie als bijdrage in de bestaanskosten (basissubsidie)

Een vrijwilligersorganisatie komt in aanmerking voor een bijdrage in de bestaanskosten onder voorwaarde dat:

1. het een allochtonen(zelf)organisatie betreft, wat moet blijken uit de statuten en het handelen van de organisatie. Dat ter beoordeling aan het College van Burgemeester en Wethouders, die daarvoor een niet-bindend advies in kan winnen bij het PSAH;
2. de allochtone gemeenschap niet al een bestaande gesubsidieerde zelforganisatie kent. Dat ter beoordeling aan College van Burgemeester en Wethouders, die daarvoor een niet-bindend advies in kan winnen bij het PSAH;
3. de activiteiten van de organisatie gericht zijn op integratie en wederzijds begrip tussen de eigen gemeenschap en de overige Hengelose bevolking;
4. de organisatie jaarlijks minimaal vier verschillende activiteiten organiseert gericht op de in artikel II. genoemde doelen;
5. de vereniging bereid is tot samenwerking met andere allochtonen(zelf)organisaties;
6. de organisaties de democratische en rechtstatelijke principes van de Nederlandse staat respecteert.

Artikel VI. Maximumbedragen subsidie

1. Per activiteit kan maximaal € 1.500,00 worden toegekend;
2. Per voorlichtingsactiviteit kan maximaal € 500,00 worden toegekend;
3. Per vereniging kan maximaal € 1.614,00 worden toegekend als bijdrage in de bestaanskosten (basissubsidie);
4. Uitzonderingen op deze maximumbedragen blijven mogelijk op basis van het verlenen van waarderingssubsidie.

Artikel VII. Bekendmaking activiteiten en betaalbaar stellen subsidiegelden

1. Voor elke openbare activiteit draagt de vereniging of instelling zorg voor adequate publiciteit in de (plaatselijke) media;
2. Voor elke openbare activiteit – die valt onder dit subsidieprogramma – stuurt de organisatie een **uitnodiging aan het college** van burgemeester en wethouders en aan de beleidsmedewerker diversiteit (sector Samenleving & Economie, afdeling Sport, Cultuur, Zorg en Welzijn).
3. Activiteitsubsidies worden pas betaalbaar gesteld als is voldaan aan wat is bepaald in 2. van dit artikel.

4 PSAH

Platform Samenwerkingsverband Allochtonenorganisaties Hengelo (PSAH) fungeert als koepel van de allochtonenorganisaties en wordt door het gemeentebestuur erkend als vertegenwoordiger van en gesprekspartner namens de samenwerkende Hengelose allochtonenorganisaties.

Voor de bevordering van zelfredzaamheid en integratie kan het PSAH binnen dit programma een beroep doen op subsidieverlening voor:

- bestuurs- en secretariaatskosten;
- agogische ondersteuning door de welzijnsinstelling SCALA, ten behoeve van:
 - PSAH;
 - Individuele zelforganisaties;
- scholing en vorming;
- ontwikkeling volwaardige deelname;
- (bijdrage aan) gezamenlijke huisvesting namens de deelnemende organisaties.

Figuur 6: Pagina 3 van het Subsidieprogramma Allochtonenorganisaties Hengelo (Gemeente Hengelo, 2009).

5 Overige en projectsubsidies

Naast subsidies aan zelforganisaties en het PSAH kunnen overige organisaties en initiatieven een aanvraag tot subsidieverlening doen. Deze kunnen in de vorm van waarderingssubsidie of projectsubsidie verleend worden.

6 Overige bepalingen

Van de gestelde regels kan in bijzondere omstandigheden worden afgeweken, dat ter beoordeling van het College van Burgemeester en Wethouders.

7 Toelichting op vereisten uit ASV gemeente Hengelo

Toegepast op dit subsidieprogramma geldt voor de verantwoording vooraf dat de subsidieaanvraag voor basissubsidies, waarderingssubsidies en projectsubsidies het volgende bevatten:

- Het jaarplan 2010, daarin staat beschreven:
 - De algemene doelen van de organisatie en de werkwijze van de organisatie;
 - De afzonderlijke activiteiten (dat zijn de activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd);
- Een begroting die volgt uit het jaarplan. Hiervoor zijn in de bijlagen het formulier 1 en 2 opgenomen;
- De Rekening en Verantwoording van de organisatie van 2008;
- Contactgegevens organisatie en bestuur. Hiervoor is in de bijlagen formulier 4 opgenomen.

Activiteitensubsidies

De subsidieaanvraag voor **activiteitensubsidies** bevat:

- een begroting per activiteit in 2010;
- een uitgebreide beschrijving per activiteit in 2010. Dit is tegelijkertijd de toelichting op de begroting.

Door per activiteit of activiteitenserie een formulier voor de aanvraag voor activiteitensubsidie in te vullen, wordt deze informatie voldoende gegeven. Dit formulier (formulier 3) is als bijlage bij dit programma opgenomen.

Figuur 7: Pagina 4 van het Subsidieprogramma Allochtonenorganisaties Hengelo (Gemeente Hengelo, 2009).

Bijlage 3: Doelen van het subsidieprogramma Amateurkunst 2010

De volgende doelen zijn opgesteld in het kader van het subsidieprogramma Amateurkunst 2010 voor Hengelose organisaties die binnen dit subsidieprogramma vallen (Gemeente Hengelo, 2009a):

1. Inleiding

Kunst en cultuur bieden mensen de mogelijkheid het dagelijks leven op een andere manier te bekijken en te beleven. Daarnaast levert cultuurdeelnemers (actief en receptief) een belangrijke bijdrage aan het stimuleren van maatschappelijke participatie en het tot stand brengen van sociale samenhang.

Het cultuurbeleid van de gemeente Hengelo ten aanzien van culturele amateurverenigingen is gericht op het scheppen van een zo gunstig mogelijk amateurkunstklimaat door:

- het bevorderen van een goed kwalitatief niveau van de amateurkunst in Hengelo;
- Het bevorderen van een gevarieerd aanbod van de amateurkunst in Hengelo;
- Het bereiken van een breed Hengelo's publiek;
- Het stimuleren van het gebruik van accommodaties als het Rabotheater, de Waterstaatskerk en de Stadhuishal;
- Het stimuleren van samenwerkingverbanden tussen culturele instellingen en organisaties (amateur/professioneel).

Het bevorderen van de kwaliteit en het uitdragen van de amateurkunst in Hengelo wordt bereikt door:

- Het aanstellen van volledig bevoegde artistiek leiders van de amateurverenigingen;
- een toenemend aantal openbare uitvoeringen waarbinnen de amateuristische kunstbeoefening tot optimale ontplooiing kan komen.

Het subsidieprogramma Amateurkunst 2010 heeft betrekking op structurele voorzieningen op het gebied van de amateurkunst in Hengelo. Voor de incidentele voorzieningen ten behoeve van de amateurkunst wordt verwezen naar het subsidieprogramma CultuurLokaal 2010.

Figuur 8: Doelen opgesteld voor amateurkunstorganisaties in het subsidieprogramma Amateurkunst 2010 (Gemeente Hengelo, 2009a)

Bijlage 4: Georganiseerde activiteiten met behulp van verstrekte subsidies

Tabel 15: Doelgroepbereik van onderzochte organisaties.

Organisatie	Activiteit(en)	Doelgroep	Geleverde dienst of product	Burgers bereikt
1. Stichting Turkse Ouderen	Informatie- en voorlichtings-activiteiten.	Turkse ouderen.	1 Voorlichtings-avond: Ouder worden, wat nu? 1 Voorlichtings-avond over de WMO.	Ouder worden, wat nu?: 45; WMO: 19.
2. Stichting Welzijn Ouderen Hengelo	Huisbezoeken aan ouderen; Aanbieden informatiepunt in het zorgloket; Aanbieden informatie en voorlichting; Ouderenadviseur; Faciliteren van ontmoetings-ruimten.	Hengelose ouderen en allochtoonse ouderen.	Huisbezoeken 1 keer per maand; Informatie bij zorgloket doordeweeks beschikbaar; Verschillende informatiebijeenkomsten; Ouderenadviseur; Faciliteren van sport voor ouderen in ontmoetingsruimte en.	Huisbezoeken: 777; Zorgloket: 14800 (telefoon) en 3700 (baliecontacten); Informatiebijeenkomsten: 245 deelnemers; Ouderenadviseur : 342; Ontmoetings-ruimten: 65508 bezoeken; Sport: 538 deelnemers.
3. Humanitas Onder Dak Twente	Crisisopvang; Inloop; Activiteitencentrum bij de Toren (dagbestedings-trajecten); Begeleiding en opvang jongeren; Ondersteunende begeleiding;	Dak- en thuislozen, zwervjongeren en kwetsbare burgers.	Crisisopvang; Inloop; Kansentraject; Twentse Opvang Voorziening (TOV); Ondersteunende begeleiding.	Crisisopvang: 47. Inloop: 323; Kansentraject: 54; Twentse Opvang Voorziening (TOV): 72; Ondersteunende begeleiding: 14.
4. Tactus	Repareren van fietsen; klussendienst; bos-	Clënten met een verslavings-	Gemiddeld 14,5 uur deelname per week per cliënt	30-40 cliënten op jaarbasis

	en groen onderhoud.	achtergrond.	aan de activiteiten.	
5. Koerdische Vereniging Hengelo	Informatie- en voorlichtings-avonden.	Leden van de vereniging en andere belangstellenden.	1 Voorlichtings-bijeenkomst Pubertijd en leerproces; 1 Voorlichtings-bijeenkomst Migratie en Immigratie.	50 deelnemers per activiteit.
6. Atelier Artistiek	Expositie	Verstandelijk gehandicapten	Opening plek om eigen werk te presenteren aan publiek bij 1 expositie	200
7. Theater Kamak	Theaterproductie Goed Giftig	Verstandelijk gehandicapten , scholieren en andere belangstellenden.	Repetitie van 7 uur per dag, 8 dagen per maand gedurende een half jaar; 6 maanden voorbereiding op de uitvoering à 2 dagen per week; Uitvoering 12 voorstellingen van 2 uur; Acteurs en medewerkers 6 uur per voorstelling.	Repetitie: 25; Vorbereiding: 15; Publiek: 960; Acteurs: 30
8. Het Lambooijs huis Kunst	Tentoonstellen van beeldende kunst; Poëzie- en dichtersfestivals; Optredens van muzikanten faciliteren.	Kunstenaars en andere belangstellenden .	Beeldende kunst: 11x per jaar kunst aan de wand, 4/5x per jaar kunst in de vitrines, wekelijkse filmvertoning, maandelijks creatieve middag voor kinderen, 1x per jaar een modeshow, organisaties van externe exposities. Poëzie: 6x per jaar poëziefestival, 1x	n.b.

			per jaar dichtersfestival.	
			Muziek: Maandelijke jazzsessie, performances door alternatieve DJ's, 4x per jaar seizoensfeest, singer/songwriter avonden, incidenteel een klassiek kamerconcert.	
9. Stichting HALT Twente	Voorlichtingsactiviteiten en verzorgen alternatieve straffen voor jongeren.	Voorlichting voor groepen 7 en 8 van de basisschool en klassen 1, 2 en 3 van het voortgezet onderwijs.	Project 'Je kan het zelf bedenken' en het project 'Wapens en geweld'.	'Je kan het zelf bedenken': 147 klassen VO en 40x groep 8; 'Wapens en geweld': 5 keer 1 ^e klas VO
10. Suryoye Culturele Vereniging Baradaeus	Organiseren van thema avonden en bijeenkomsten.	Aramese gemeenschap in Hengelo.	1 thema-avond voor het uitwisselen van gedachten 1 thema-avond over integratie Een thema-avond over onderwijs en jeugd 1 bijeenkomst van ouderen en jongeren 1 thema-avond over de geschiedenis van het Aramese volk; Sinterklaasviering.	Uitwisselen van gedachten: 35 Integratie: 39 Onderwijs en jeugd: 47 Bijeenkomst van ouderen en jongeren: 36 Geschiedenis van het Aramese volk: 230 Sinterklaasviering : 120.
11. Turkse Culturele Vereniging	Informatie- en voorlichtingsactiviteiten.	Leden en andere belangstellenden.	1 Voorlichtingsavond over inburgering; 1 Voorlichtingsavond over wet- en regelgeving;	Inburgering: 35; Wet- en regelgeving: 35; Arbeidsmarkt: 28;

			1 Voorlichtings-avond over de arbeidsmarkt;	Allochtone vrouwen in de maatschappij: 23;
			1 Voorlichtings-middag over allochtone vrouwen in de maatschappij;	Gezond leven: 30.
			1 Voorlichtings-avond over gezond leven.	
12. POPenzo	Optredens in Hengelo; Koordag.	Leden en belangstellenden.	2 optredens in Hengelo en 1 in Ulft; 1 koordag.	Optredens: variërend van 100 tot 1000, afhankelijk van het soort optreden. Koordag: 50 leden.
13. Carint Reggeland Groep (Algemeen Maatschappelijk Werk)	Psychosociale hulpverlening.	Hulpbehoeven den, familie en betrokkenen, scholieren.	Informatie, advies en consultatie: 520 uur per jaar; Crisisdienst: 143 uur; Individuele hulpverlening: 4212 uren per jaar; Relationele hulpverlening: 2652 uren per jaar; Casemanagement: 192 uur per jaar; Multi probleem gezinnen hulpverlening: 1680 uren per jaar; Groepsgericht werk: 888 uren per jaar; Huiselijk geweld:	Informatie, advies en consultatie: 426 beoogd; Crisisdienst: n.b.; Individuele hulpverlening: 351 beoogd; Relationele hulpverlening: 221 beoogd; Casemanagement: 16 trajecten; MPG-hulpverlening: 42 gezinnen; Groepsgericht werk: 74 trajecten; Huiselijk geweld:

			1584 uren; Budgetbegeleiding : 1600 uren per jaar; Schoolgericht maatschappelijk werk Basisscholen: 594 uren per jaar; Schoolgericht werk Voortgezet Onderwijs: 1100 uren per jaar.	minimaal 76; Budgetbegeleiding: 100 trajecten; Schoolgericht Maatschappelijk werk Basisscholen: n.b.; Schoolgericht Maatschappelijk Werk VO: minimaal 90.
14. Stichting Steunpunt Informele Zorg	Aanbieden van respijt-arrangementen; Themabijeenkomsten; Dag van de mantelzorg; Overige activiteiten ter ondersteuning van mantelzorgers.	Mantelzorgers in Hengelo. Themabijeenkomsten ook voor andere belangstellenden	Aanbieden van 5 respijt-arrangementen in de Zwanenhof; 8 reguliere en 1 bijzondere Alzheimercafés 1 Dag van de mantelzorg Overige activiteiten als verdiepings-bijeenkomsten en gezelligheids-activiteiten.	Respijtarangementen: n.b. Alzheimercafé regulier: 280 Alzheimercafé bijzonder: 300 Dag van de mantelzorg: 102 Verdiepings-bijeenkomsten: 5-10 Gezelligheids-activiteiten: 10-30
15. Stichting Jongerencentrum Cerberus	Activiteiten in het jongerencentrum; Festival met een Duits jongerencentrum; MTG-middag ; Morticia dansactiviteit; Filmavonden; Muziekworkshops.	Hengelose jongeren, scholieren.	Jongerencentrum geopend voor jongeren; 1 Festival met een Duits jongerencentrum; Elke zondag MTG-middag; 1 Morticia Dansactiviteit; Elke maandag en donderdag filmavond;	Regulier bezoek van +- 20 jongeren; Festival: 2 vrijwilligers, 13 deelnemers; MTG-middag: 15-40 jongeren; Morticia dansactiviteit: 15-40 jongeren (goede opkomst); Filmavonden: 15-

			1 DJ workshop en 1 gitaarworkshop.	40 jongeren; DJ workshop: 12 deelnemers Gitaarworkshop: 29 deelnemers.
16. Jongerencentrum Innocent	Dance parties; Concerten; Thema avonden en feesten voor jongeren; Aanbieden oefenruimtes bands; Jubileum.	Jongeren en andere belang- stellenden.	Dance parties georganiseerd; Een aantal concerten; Thema avonden georganiseerd; Aanbieden van oefenruimtes.	Dance parties: Veel nieuwe bezoekers; Concerten: Veel lokale bezoekers; Thema avonden: n.b. Oefenruimtes: 4 à 5 keer per week vol.
17. Camerata Twente	Byzantijnse gezangen; Concertoptredens; Kerstconcert.	Belangstellend en	Optredens van enkele uren in Hengelo en omstreken.	n.b.
18. Toneelgroep de Gildebroeders	Twee eenakters.	Belang- stellenden.	‘Uit de kille grond van mijn hart’ en ‘Roomsoezen’.	0
19. Stichting Caribas	Movemasters Dansc ompetitie	Jongeren van verschillende culturen.	1 dag Movemasters Danscompetitie	30 leden en onbekend aantal deelnemers.
20. Centro Recreativo Lavoratori Italiani	Informatie- en voorlichtings- activiteiten.	Italianen, buurt- bewoners en andere belang- stellenden.	1 Informatieavond over brandwonden; 1 Informatieavond over de AWBZ.	Brandwonden: 20 AWBZ: 25.

Bijlage 5: Inkomsten van organisaties

Tabel 16: Totaaloverzicht inkomsten en uitgaven onderzochte organisaties.

Organisatie	% subsidie van totaal inkomsten organisatie	% inkomsten door eigen bijdragen	Andere bronnen van inkomsten	Grootste kostenposten
1. Stichting Turkse Ouderen	>90%	<10%	Nee	Promotie- en portokosten 40%; Bestuurskosten 30%; Overig 30%.
2. Stichting Welzijn Ouderen Hengelo	N.b.	N.b.	N.b.	Informatie en advies: 22,6%; Ouderenadviseur 18,4%; Ondersteuning en activering: 48,1%; Wijkaanpak: 8,7%; Afstemming beleid: 2,1%
3. Humanitas Onder Dak Twente	<10%%	<10%	Inkomsten van overige gemeenten (o.a. Enschede, Almelo, Oldenzaal), AWBZ, fondsbijdragen.	Personeelskosten: 80%-85%; Huisvesting: 7-8% Overige kosten: ca. 10%
4. Tactus	<10%	<10%	Gelden van ZVW, Justitie, AWBZ, Centrum, Gemeente Enschede.	Personeel: 100%
5. Koerdische Vereniging Hengelo	>90%	<10%	Nee	Organisatie- en bestuurskosten en huisvesting: 100%.
6. Atelier Artistiek	<10%	<10%	Nee	N.b.
7. Theater Kamak	<10%	<10%	Subsidies van de provincie Overijssel, VSB fonds, Rabofonds, Madurodam Steunfonds, Stichting Vrienden van KamaK, sponsoring.	Vorbereidings- en uitvoerings-kosten: 45%; Personeelslasten: 45%; Algemene kosten: 10%.

8. Het Lambooijs huis Kunst	10-25%	75-90%	Nee	Artiesten: 25%; Brouwerij: 45%; Huur- en onderhoud: +- 7,5%; Overig: 22,5%.
9. Stichting HALT Twente	75-90%	<10%	Inkomsten in de vorm van 'overige' baten.	Voornamelijk personeels-kosten.
10. Suryoye Culturele Vereniging Baradaeus	75-90%	10-25%	Nee	Huisvesting: 60%; Promotie- en portokosten: 15%; Bestuurskosten: 8%; Overige kosten: 18%.
11. Turkse Culturele Vereniging	10-25%	50-75%	Inkomsten bar- en buffet en giften.	Huisvesting: 40%; Gas-Water-Licht: 25% Promotie- en portokosten: 10% Onderhoud: 15% Overig: 20%
12. POPenzo	25-50%	75-90%	Ja, de Sponsorbingo loterij en donateurs.	Huisvesting 60% Dirigent en pianiste: 20% Muziek-apparatuur: 10%; Studiemateriaal: 10%.
13. Carint Reggeland Groep (Algemeen Maatschappelijk Werk)	>90%	<10%.	Overige inkomsten (<5% van de totale inkomsten)	Personeel: 65%; Huisvesting: 10% Unitoverhead: 15%; Overige kosten: 20%.
14. Stichting Steunpunt Informele Zorg	>90%	<10%	Ja, dit zijn projectgelden. Deze worden buiten de	Personeel: 90%; Huisvesting: 8%;

			genoemde aantallen gehouden.	Activiteiten: 2%.
15. Stichting Jongerencentru m Cerberus	N.b.	N.b.	N.b.	Inkoopwaarde omzet: 33%; Betalen schuldeisers: 33%; Energiekosten: 33%; Overig: 1%.
16. Jongerencentru m Innocent	50-75%	25-50%	Baromzet, inkomsten oefenruimtes en extra evenementen.	Huisvesting: 55%; Barkosten: 13%; Jubileum: 12%; Overig: 30%.
17. Camerata Twente	10-25%	75-90%	Spaarfondsen, consumpties, contributie, rente, Grote Club Actie.	Dirigent: 18%; Jubileumactiviteiten: 33%; Spaarfondsen: 33%; Overig: +- 30%
18. Toneelgroep de Gildebroeders	50-75%	20-25%	Nee	Regie: 70%; Huur: 15%; Drukwerken: 5%; Overig: 20%.
19. Stichting Caribas	50-75%	25-50%	Nee	Accountant en KvK: 50%; Huisvesting: 40%; Overig: 10%.
20. Centro Recreativo Laboratori Italiani	>90%	<10%	Nee	Drukwerk: 25%; Schoonmaak: 18%; Vrijwilligers: 15%; Vuilophaal: 15%; OBZ: 20%.

Bijlage 6: Doelbereiking van subsidies

Tabel 17: Totaaloverzicht doelbereiking subsidieprogramma Allochtonenorganisaties.

Organisatie	1. Bevorderen van de communicatie en samenwerking tussen allochtone groepen onderling en allochtonen en autochtonen	2. Bevorderen van de communicatie en samenwerking tussen allochtone groepen en de overheid	3. Bevorderen van onderwijs, educatie en arbeidsparticipatie	4. Bevorderen van toegang tot zorg en welzijn voor kwetsbare groepen, met bijzondere aandacht voor ouderen
1. Stichting Turkse Ouderen	Geen bijdrage	Geen bijdrage	Geen bijdrage	Grote bijdrage
2. Turkse Culturele Vereniging	Grote bijdrage	Grote bijdrage	Grote bijdrage	Grote bijdrage
3. Vereniging Baradaeus	Grote bijdrage	Grote bijdrage	Grote bijdrage	Grote bijdrage
4. Koerdische Vereniging Hengelo	Geen bijdrage	Geen bijdrage	Grote bijdrage	Grote bijdrage
5. Stichting Caribas	Grote bijdrage	Grote bijdrage	Geen bijdrage	Geen bijdrage
6. C.R.L.I.	Geen bijdrage	Geen bijdrage	Geen bijdrage	Grote bijdrage
Totaal	3/7	3/7	3/7	6/7
	6. Bevorderen van de positie en zelfredzaamheid van allochtone vrouwen, met bijzondere aandacht voor de rol die echtgenoten en grootouders daarin spelen	7. Bevorderen van betrokkenheid bij de eigen leefomgeving (wijk of buurt) en het leveren van een bijdrage aan het verbeteren van de eigen leefomgeving	8. Het signaleren en bespreekbaar maken van taboes, met bijzondere aandacht voor huiselijk- en eengerelateerd geweld of radicalisering van jongeren	Totaal
1. Stichting Turkse Ouderen	Geen bijdrage	Geen bijdrage	Geen bijdrage	1/7
2. Turkse Culturele Vereniging	Grote bijdrage	Grote bijdrage	Grote bijdrage	7/7
3. Vereniging Baradaeus	Geen bijdrage	Grote bijdrage	Geen bijdrage	6/7
4. Koerdische Vereniging Hengelo	Geen bijdrage	Geen bijdrage	Geen bijdrage	2/7
5. Stichting Caribas	Geen bijdrage	Grote bijdrage	Geen bijdrage	3/7
6. C.R.L.I.	Geen bijdrage	Geen bijdrage	Geen bijdrage	1/7
Totaal	1/7	3/7	1/7	

Tabel 18: Totaaloverzicht doelbereiking subsidieprogramma Amateurkunst 2010.

Organisatie	1. Het bevorderen van een goed kwalitatief niveau van de amateurkunst in Hengelo	2. Het bevorderen van een gevarieerd aanbod van de amateurkunst in Hengelo	3. Het bereiken van een breed Hengelo's publiek	4. Het stimuleren van het gebruik van accommodaties als het Rabotheater, de Waterstaatskerk en de Stadhuishal
1. Camarata Twente	Grote bijdrage	Grote bijdrage	n.b.	Geen bijdrage
2. Toneelgroep de Gildebroeders	Geen bijdrage	Geen bijdrage	Geen bijdrage	Geen bijdrage
3. POPenzo	Grote bijdrage	Grote bijdrage	Grote bijdrage	Redelijke bijdrage
Totaal	3/3	3/3	3/3	1/3
	5. Het stimuleren van samenwerkingverbanden tussen culturele instellingen en organisaties (amateur/professioneel)	6. Het aanstellen van volledig bevoegde artistiek leiders van de amateurverenigingen	7. Een toenemend aantal openbare uitvoeringen waarbinnen de amateuristische kunstbeoefening tot optimale ontplooiing kan komen	8. Totaal
1. Camarata Twente	n.b.	Grote bijdrage	n.b.	3/7
2. Toneelgroep de Gildebroeders	Geen bijdrage	Grote bijdrage	Geen bijdrage	0/7
3. POPenzo	Grote bijdrage	Grote bijdrage	Grote bijdrage	6/7
Totaal	2/3	3/3	1/3	

Bijlage 7: Afwijking subsidieaanvraag en verantwoording

Tabel 19: Totaaloverzicht verantwoording van subsidies en afwijking van de subsidieaanvraag door onderzochte organisaties.

Organisatie	Afwijking t.o.v. de oorspronkelijke aanvraag	Wijze van verantwoording
1. Stichting Turkse Ouderen	Ja, er was subsidie aangevraagd voor meer activiteiten, deze is echter niet toegekend omdat het onvoldoende duidelijk was waarom deze subsidie zou moeten worden verstrekt.	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening)
2. Stichting Welzijn Ouderen Hengelo	Nee	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening) - o Een accountantsverklaring
3. Humanitas Onder Dak Twente	Ja, de er was sprake van een lagere toekenning wat tot gevolg heeft gehad dat de bezetting van personeel aan de krappe kant, gezien de doelgroep kon de veiligheid van het personeel niet altijd worden gegarandeerd. Verder heeft de lagere toekenning geleid tot een exploitatietekort op bepaalde onderdelen. Ook was er sprake van meer groepsgericht werk door lagere inkomsten.	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening) - o Een accountantsverklaring
4. Tactus	Nee	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening) - o Een accountantsverklaring
5. Koerdische Vereniging Hengelo	Ja, veel activiteiten hebben geen doorgang gevonden. Hierdoor is veel van de toegezegde subsidie uiteindelijk niet betaald.	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening)
6. Atelier Artistiek	Nee	o Door het houden van een expositie in het gemeentehuis.
7. Theater Kamak	Nee	- o Een inhoudelijk verslag - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening) - o Uitnodiging tot bijwonen van de voorstelling.

8. Het Lambooijs huis Kunst	Nee	Geen verantwoording aanwezig.
9. Stichting HALT Twente	Nee	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening) - o Een accountantsverklaring
10. Suryoye Culturele Vereniging Baradaeus	Nee	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening).
11. Turkse Culturele Vereniging	Nee	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening).
12. POPenzo	Nee	- o Activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening)
13. Carint Reggeland Groep (Algemeen Maatschappelijk Werk)	Nee	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening) - o Een accountantsverklaring
14. Stichting Steunpunt Informele Zorg	Ja, er zijn een aantal extra subsidieaanvragen ingediend om extra kosten te dekken. Deze zijn toegezegd.	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening)
15. Stichting Jongerencentrum Cerberus	Nee	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening)
16. Jongerencentrum Innocent	Ja, er is extra subsidie beschikbaar gesteld voor het 25-jarig jubileum.	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening)
17. Camerata Twente	Nee	- o Activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening)
18. Toneelgroep de Gildebroeders	Ja, alle activiteiten zijn afgelast. Hierdoor zijn geen doelen behaald.	- o Activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening)
19. Stichting Caribas	Ja, de activiteit is betaald met de basissubsidie, er is geen speciale activiteitsubsidie aangevraagd.	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening)..
20. Centro Recreativo Lavoratori Italiani	Ja, een activiteit heeft geen doorgang gevonden. Hier is uiteindelijk ook geen subsidie voor uitbetaald.	- o Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht - o Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening).

Bijlage 8: Vragenlijst voor organisaties

Enquête doel- en doelgroepbereik subsidies 2010

Voor u begint met invullen:

U heeft voor het subsidiejaar 2010 voor de volgende activiteiten subsidie **aangevraagd** bij de gemeente Hengelo:

Bedrag
Activiteit 1
Activiteit 2
Totaal

Van deze aanvragen is het volgende bedrag **toegekend**:

Bedrag
Activiteit 1
Activiteit 2
Totaal

A. Georganiseerde activiteiten en doelgroepbereik

1. Welke activiteit(en) heeft uw organisatie uitgevoerd met behulp van de verstrekte subsidie en voor welke doelgroepen?

Nr	Activiteit	Doelgroep
1		1
2		2
3		3
4		
5		
6		

2. Kunt u hieronder per georganiseerde activiteit aangeven:

A) welk product of welke dienst er precies aan die burgers is geleverd (bijvoorbeeld een voorstelling van 1,5 uur, een cursus van 10 x 2 uur, of een aantal uren begeleiding) en

C) hoeveel burgers uit de doelgroep daarvan in 2010 gebruik hebben gemaakt (als bezoeker, deelnemer, cursist et cetera)?

Activiteit	Geleverde dienst of product	Aantal bereikte burgers
1		
2		
3		
4		
5		
6		

B. Besteding subsidiegelden en andere middelen

3. De door de gemeente Hengelo verstrekte subsidie vormt een deel van de totale inkomsten van uw organisatie. Kunt u aangeven voor welk gedeelte uw organisatie in 2011 van de inkomsten uit de betreffende subsidie afhankelijk was?

- ☐ de subsidie bedroeg minder dan 10 procent van de totale inkomsten van de organisatie
- ☐ de subsidie bedroeg 10 tot 25 procent van de totale inkomsten van de organisatie
- ☐ de subsidie bedroeg 25 tot 50 procent van de totale inkomsten van de organisatie
- ☐ de subsidie bedroeg 50 tot 75 procent van de totale inkomsten van de organisatie
- ☐ de subsidie bedroeg 75 tot 90 procent van de totale inkomsten van de organisatie
- ☐ de subsidie bedroeg meer dan 90 procent van de totale inkomsten van de organisatie

4. Welk deel van de inkomsten van de organisatie wordt gevormd door (eigen) bijdragen van burgers (cliënten, leden, cursisten, deelnemers, publiek)?

- ☐ eigen bijdragen vormen minder dan 10 procent van de totale inkomsten van de organisatie
- ☐ eigen bijdragen vormen 10 tot 25 procent van de totale inkomsten van de organisatie
- ☐ eigen bijdragen vormen 25 tot 50 procent van de totale inkomsten van de organisatie
- ☐ eigen bijdragen vormen 50 tot 75 procent van de totale inkomsten van de organisatie
- ☐ eigen bijdragen vormen 75 tot 90 procent van de totale inkomsten van de organisatie
- ☐ eigen bijdragen vormen meer dan 90 procent van de totale inkomsten van de organisatie

5. Zijn er nog andere bronnen waaruit uw organisatie inkomsten ontvangt?

Nee / Ja

Indien ja, kunt u dit specificeren:

6. Aan welke kostenposten is de subsidie besteed en kunt u dit aangeven in percentages? (Denk aan personeel, huisvesting et cetera).

C. Subsidiedoelen en eventuele afwijking van de subsidieaanvraag

Het kan voorkomen dat in de besteding van subsidies afwijkingen optreden ten opzichte van de oorspronkelijke subsidieaanvraag. Kunt u aangeven in hoeverre daar in uw organisatie in 2010 sprake van is geweest. Daarnaast worden met het verstrekken van de subsidie verscheidene subsidiedoelen nagestreefd en zijn er ook enkele subsidievoorwaarden aan verbonden. Deze worden hieronder weergegeven. Kunt u aangeven in hoeverre uw activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van deze subsidiedoelen en -voorwaarden.

7. Binnen het subsidieprogramma Amateurkunst Hengelo 2010 worden de volgende doelen nagestreefd, kunt u aangeven in hoeverre de door u georganiseerde activiteiten volgens u aan deze doelen hebben bijgedragen?

Doel	Hoeveel bijgedragen?
	☐ grote bijdrage ☐ redelijke bijdrage ☐ beperkte bijdrage ☐ geen bijdrage
	☐ grote bijdrage ☐ redelijke bijdrage ☐ beperkte bijdrage ☐ geen bijdrage
	☐ grote bijdrage ☐ redelijke bijdrage ☐ beperkte bijdrage ☐ geen bijdrage
	☐ grote bijdrage ☐ redelijke bijdrage ☐ beperkte bijdrage ☐ geen bijdrage
	☐ grote bijdrage ☐ redelijke bijdrage ☐ beperkte bijdrage ☐ geen bijdrage

	☐ grote bijdrage ☐ redelijke bijdrage ☐ beperkte bijdrage ☐ geen bijdrage
	☐ grote bijdrage ☐ redelijke bijdrage ☐ beperkte bijdrage ☐ geen bijdrage

8. Is er sprake van afwijkingen in de uitvoering van de activiteit ten opzichte van de oorspronkelijke aanvraag?

Ja / Nee

Indien ja, kunt u toelichten wat deze afwijkingen waren en hoe deze zijn ontstaan?

9. Op welke wijze heeft uw organisatie over de besteding van de subsidie verantwoording afgelegd? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Een inhoudelijk verslag met activiteitenoverzicht
- ☐ Een financieel verslag (inclusief balans en jaarrekening)
- ☐ Een accountantsverklaring
- ☐ Anders, namelijk:
